

Economia
la „un important punct
de cotitură”

2

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

2

Economia în ascensiune
determinată de reluarea
creditării sau invers?

3

Doar 20% dintre antreprenorii din Moldova consideră că mediul de afaceri din țară s-a îmbunătățit

Circa 20% dintre antreprenorii consideră că mediul de afaceri din țară s-a îmbunătățit, 57% susțin că în acest domeniu nu există schimbări, iar 23% consideră că situația s-a înrăutățit. Acestea sunt rezultatele unui studiu realizat de experții Băncii Mondiale.

Potrivit agenției INFOTAG, secretarul general de stat din cadrul Ministerului Economiei și Infrastructurii, Iulia Costin, a spus la prezentarea studiului că asigurarea condițiilor optime pentru dezvoltarea afacerii și creșterea încrederii businessului față de instituțiile statului este una dintre prioritățile de pe agenda Guvernului.

Ea a remarcat că, pe parcursul anului 2017, Executivul a promovat un șir de reforme, a căror necesitate a fost dictată de studiul efectuat pentru 2016 și care au fost axate pe îmbunătățirea mediului de afaceri și crearea condițiilor atractive pentru dezvoltarea afacerilor în Republica Moldova. Directorul de țară al Băncii Mondiale pentru Moldova, Anna Akhalkatsi, a menționat că experții efectuează acest studiu anual deja de 10 ani. Acesta reprezintă un sondaj la care au participat mai mult de 630 de companii în 2017.

“Important este că geografia companiilor care participă la sondaj este foarte extinsă, acestea nu sunt concentrate doar în centrele urbane. Viitorul Moldovei trebuie să se bazeze pe sectorul privat care generează locuri de muncă”, a spus Akhalkatsi.

În opinia ei, multe dintre domeniile menționate în studiu necesită o muncă suplimentară, însă “acest lucru nu trebuie perceput ca ceva negativ, ci mai degrabă ca un apel de acțiune”.

Potrivit sondajului, indicatorul implicării statului în afaceri a rămas la nivelul anului 2016, de 7,9%, ceea ce înseamnă că se menține o tendință pozitivă. Către anul 2020, acest indicator trebuie să ajungă la 7%, însă acest lucru este posibil doar dacă reformele planificate și în desfășurare vor fi implementate.

Experții menționează că, deși numărul controalelor de stat s-a redus, durata acestora a crescut. Astfel, în

anul 2015, unei întreprinderi i-au revenit, în medie, 3,8 inspecții cu durata de o zi (în total), iar în 2017 numărul inspecțiilor a fost de 2,9 per companie, în timp ce durata a crescut la 1,4 zile. În același timp, în 2016 au fost efectuate două controale per companie, iar durata acestora a fost, în medie, de 0,6 zile. Acest lucru s-a datorat însă moratoriului asupra controalelor de stat.

Doar 9% (6% în 2016) dintre agenții economici au declarat că sunt mulțumiți de sistemul judiciar din țară, iar 38% susțin că legea este aplicată în mod selectiv. Cu ambele afirmații sunt parțial de acord 27%. Aproximativ 16% dintre agenții economici consideră că vizitele inspectorilor de control au drept scop extorcarea de bani, 12,4% – încercarea de a face presiuni asupra conducerii companiei pentru a lua anumite decizii economice, iar 11,4% – de a pedepsi pentru concurența neloială.

Aproximativ 34% au apelat la organele de stat pentru soluționarea conflictelor, fiind cu 11 p.p. mai puțin decât în 2016. În instanțele de judecată au apelat 46% (64% în anul 2016), iar 30% au recurs la metode ilegale de soluționare a conflictelor, fiind cu 3% mai mare decât în 2016.

INFOTAG

ISSN 1857-1212

Curs valutar
21.02.2018

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	16.6347
EUR	1	20.5415
UAH	1	0.6142
RON	1	4.4056
RUB	1	0.2937

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156

Comrat: №169

Cahul: №170

Orhei: №150

Hâncești: №161

Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alexandri, 115.

Ești **ACTIONAR** la o bancă sau la o companie de asigurări?

FII ACTIV

Nu lăsa pe alții să decidă soarta acțiunilor tale!

Comisia Națională a Pieței Financiare
te îndeamnă să apelezi **0 800 000 17**
de luni până vineri, între orele
8:30 - 17:30

Apelurile sunt GRATUITE
pe întreg teritoriul
Republicii Moldova!

În perioada 18 decembrie 2017 – 23 februarie 2018 Comisia Națională a Pieței Financiare desfășoară campania de informare publică pentru acționarii băncilor și companiilor de asigurări care au drept scop verificarea și confirmarea integrității înscririlor din registrele deținătorilor de valori mobiliare asupra acțiunilor deținute.

În scopul verificării și confirmării dreptului de proprietate asupra acțiunilor deținute în bancă și/sau compania de asigurări, Comisia Națională solicită acționarilor să colaboreze cu instituțiile responsabile (Comisia Națională a Pieței Financiare, deținătorii de registre, banca, compania de asigurări) pentru clarificarea și întreprinderea măsurilor necesare.

Lista
BĂNCILOR

1. SA Banca Comercială Română Chișinău
2. BC Banca de Finanțe și Comerț SA
3. BC Comerțbank SA
4. BC Energbank SA
5. BC EuroCreditBank SA
6. BC Eximbank-Gruppo Veneto Banca SA
7. BC Mobiasbancă-Groupe Societe Generale SA
8. BC Moldindconbank SA
9. BC Moldova-Agroindbank SA
10. BC ProCreditBank SA
11. BC Victoriabank SA

Lista
COMPANIILOR DE ASIGURĂRI

1. CA Acord Grup SA
2. CA Alliance Insurance Group SA
3. CIA Asito SA
4. CA Asterra Grup SA
5. CA Auto-Siguranța SA
6. CA Donaris Vienna Insurance Group SA
7. CA Galas SA
8. CA Garanție SA
9. CA General Asigurări SA
10. ÎM CA Grawe Carat Asigurări SA
11. Compania Intact Asigurări Generale SA
12. CA Klassika Asigurări SA
13. SA Moldasig
14. SAR Moldcargo SA
15. CA Moldova Astrovaz SA
16. ÎM CA Transelit SA

Economia la „un important punct de cotitură”

După vizita președintelui Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), Suma Chakrabarti la Chișinău, de la instituția financiară europeană a venit un comunicat a cărui importanță este cardinală, fiindcă ne dă noi indicii semnificative despre dezvoltarea țării, despre drumul pe care ar trebui să-l urmăm, în special în cel mai sensibil sector, cel bancar.

Oficialii BERD au declarat că printre direcțiile prioritare ale Strategiei băncii pentru Republica Moldova până în 2020 se numără restructurarea sectorului bancar, îmbunătățirea securității energetice, susținerea întreprinderilor private, promovarea comercializării utilităților publice și îmbunătățirea infrastructurii.

„Un important punct de cotitură și o oportunitate majoră pentru a întreprinde pași decisivi”, astfel a apreciat bancherul-șef al uneia din cele mai mari bănci europene momentul prin care trece sistemul bancar, după „furtul miliardului” ce a zguduit din temelii sistemul. „Autoritățile trebuie să profite de această conjunctură favorabilă generată de progresul recent din sectorul bancar”, a menționat Suma Chakrabarti.

„Reformele trebuie să continue, iar acționarii netransparenți excluși din sistem”, a atenționat oficialul. Suma Chakrabarti a vizitat ultima dată Republica Moldova în februarie 2014, când sistemul bancar era zguduit de atacuri raider, creșterea în avalanșă a creditelor neperformante, devalizarea activelor, iar BERD a redus de aproape două ori creditarea sistemului bancar din Republica Moldova.

Furtul miliardului a fost un dezastru, a fost o perioadă neagră pentru sector, a spus președintele BERD.

La o distanță de numai patru ani, în timpul vizitei din 14 februarie 2018, președintele Chakrabarti s-a arătat mulțumit că „Banca Națională a Moldovei soluționează cu succes vulnerabilitățile din sectorul bancar”. Aceasta, mai spune el, „a permis BERD să încurajeze Banca Transilvania să devină acționar majoritar la Victoriabank. După ce scandalurile din sectorul financiar au afectat reputația Moldovei, sosirea unui investitor strategic străin puternic poate deveni un punct de cotitură și o oportunitate pentru a întreprinde pași decisivi”.

În urma investiției Băncii Transilvania, BERD și creditorul român dețin în prezent în comun un pachet de control de 66,7% în Victoriabank. Săptămâna trecută, în conformitate cu cerințele legale, partenerii s-au oferit să cumpere restul acțiunilor.

PREȘEDINTELE BERD: „ACȚIONARI NETRANSPARENȚI MAI SUNT PREZENȚI ÎN STRUCTURA DE PROPRIETATE A CELOR MAI MARI BĂNCI”

BNM „soluționează cu succes vulnerabilitățile” din sistem, președintele Chakrabarti, însă, face apel la regulator pentru ca acesta să mențină în continuare o supraveghere atentă și reguli stricte de transparență. „Acționarii netransparenți care încă mai sunt prezenți în structura de proprietate a celor mai mari bănci trebuie să fie înlocuiți cu investitori care corespund criteriilor de onorabilitate și competență”, a spus el.

Cele mai mari două bănci din țară, Moldova Agroindbank și Moldindconbank, care reprezintă mai mult de jumătate din sectorul bancar din țară, se află în prezent sub administrare specială a Băncii Naționale a Moldovei.

BERD, împreună cu Fondul Monetar Internațional, Uniunea Europeană și alți parteneri-cheie, vor continua eforturile menite să sporească stabilitatea sectorului bancar, însă „angajamentul țării rămâne a fi esențial”, „Autoritățile trebuie să creeze un mediu favorabil pentru a atrage investitori potriviți”, a declarat șeful instituției financiare europene.

BERD va putea atunci examina posibilitatea de a extinde programul de creditare pentru întreprinderile mici și mijlocii din Moldova datorită unui număr mai mare al băncilor care respectă standardele de transparență și de bună guvernare. Însă președintele a atenționat: „Restructurarea sectorului bancar trebuie să fie finalizată”.

Suma Chakrabarti nu a menționat dacă BERD va proceda în cazul celor două bănci, care se află sub supravegherea specială a BNM, sau uneia dintre ele, la fel ca în cazul Victoriabank, atrăgând un investitor strategic pentru cele două pachete substanțiale de acțiuni, blocate de Banca Națională a Moldovei încă în luna martie și octombrie 2016, de 43,1 la sută și, respectiv, 63,89 la sută din acțiuni. Dar declarația că banca va da mai mulți bani doar „datorită unui număr mai mare al băncilor care respectă standardele de transparență și de bună guvernare” este univocă.

MAIB EXPUNE ÎN CONTINUARE LA VÂNZARE ACȚIUNI DE 450 MILIOANE DE LEI

Chiar în ajunul sosirii la Chișinău a oficialului BERD, Moldova-Agroindbank, cea mai mare bancă din Republica Moldova, a anunțat despre expunerea în continuare la vânzare, prin intermediul pieței reglementate a Bursei de Valori a Moldovei, a două pachete de acțiuni ordinare. Primul pachet include 36 605 acțiuni ordinare nominative nou emise de clasa I și este vândut la un preț inițial de 1064,02 lei per acțiune. Astfel, prețul inițial al pachetului ajunge la aproape 39 milioane de lei. Al doilea pachet vizează 389 760 de acțiuni ordinare nominative nou emise de clasa I, la prețul inițial de 1054,71 lei per acțiune. Prețul inițial al întregului pachet este de 411 milioane de lei. Licitația se va desfășura în perioada 17 aprilie – 30 aprilie 2018.

În conformitate cu prevederile legislației în vigoare, acțiunile nou emise pot fi procurate doar de persoanele care au obținut permisiunea prealabilă scrisă a Băncii Naționale a Moldovei.

BNM a blocat la începutul lunii martie 2016 aproximativ 39,58 la sută din acțiunile unui grup de acționari MAIB, pe motiv că ar fi acționat concertat și au achiziționat o cotă considerabilă din capitalul social al băncii fără permisiunea în scris a BNM, obligatorie în acest caz. Au fost blocate și acțiunile altui grup care deținea 3,52 la sută din acțiunile MAIB. Ulterior au fost emise noi acțiuni în valoarea pachetelor blocate care au fost puse în vânzare. Încercările de a vinde aceste pachete de acțiuni la Bursa de Valori a Moldovei în anii 2016 și 2017 nu s-au soldat cu succes, chiar dacă se anunța că ar exista interesul unor investitori de calitate. Pentru a evita unele litigii legate de blocarea acțiunilor, în noiembrie 2017 Curtea Constituțională a declarat drept constituționale actele adoptate de Banca Națională a Moldovei în cazul blocării pachetelor de acțiuni ale Moldova Agroindbank.

Recent, doi dintre acționari – companiile Kompozit și Evrobalt, au pierdut dosarul pe acest caz, care s-a judecat la Institutul de Arbitraj de pe lângă Camera de Comerț din Stockholm (Suedia). Companiile au fost obligate să achite Republicii Moldova o compensație de aproximativ 1 milion de euro, dar și cheltuielile de judecată.

Nu a fost deocamdată identificat un cumpărător „potrivit” și pentru pachetul de 63,89 la sută din acțiunile Moldindconbank.

„REFORMELE TREBUIE SĂ CONTINUE”

Vizita oficialului BERD a avut loc în momentul în care investițiile anuale ale băncii în Republica Moldova au atins un record absolut în 2017. BERD a acordat finanțare în sumă de 130 milioane de euro pentru susținerea sectorului privat și dezvoltarea infrastructurii.

„Putem să ne mândrim că am aprobat multe proiecte la bord, dar impactul real

este atunci când ele au o contribuție în viața de zi cu zi a cetățenilor. Agenda noastră va pune accent pe serviciile publice în Chișinău, dar și în alte orașe din țară. Un lucru important pe care vom pune accent pe termen mediu sunt întreprinderile cu capital de stat. Cota-parte a acestor întreprinderi este de 30% în PIB, iar primele zece companii de stat sunt companii care aduc pierderi. Asta înseamnă că deficitul bugetar este mai mare, iar cetățenii sunt cei care au de pierdut. Pe termen mediu este în interesul fiecărui partener să vadă care din aceste întreprinderi rămân în sectorul public și care urmează să fie privatizate”, a mai spus Suma Chakrabarti.

Finanțarea a crescut în ciuda nivelului redus al investițiilor interne și externe, blocajelor în implementarea proiectelor de infrastructură și a problemelor rămase în sectorul bancar, notează BERD. Președintele Chakrabarti a discutat cu autoritățile necesitatea urgentă de a intensifica implementarea proiectelor-cheie de infrastructură. Întârzierile în construcția drumurilor și modernizarea căilor ferate împiedică creșterea economică și afectează calitatea vieții în țară.

O PROBLEMĂ, ASIMILAREA ASISTENȚEI FINANCIARE EXTERNE

În ziua în care la Chișinău se afla delegația BERD, Guvernul a avizat proiectul de lege ce vizează utilizarea asistenței externe. Și chiar dacă aceasta nu se referă la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, vizează o problemă mai veche, capacitatea noastră de a asimila finanțările venite din exterior, mai ales atunci când e vorba de infrastructură. Cazul contractului Apă-Canal cu BERD, ar fi un exemplu în acest sens.

Așadar, Guvernul a aprobat la 14 februarie proiectul de lege cu privire la ratificarea amendamentului nr. 1 și a amendamentului nr. 2 la Contractul de finanțare dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI) pentru realizarea Proiectului de reabilitare a drumurilor din Republica Moldova. Amendamentul nr. 2 prevede extinderea termenului de acordare a mijloacelor investiționale până la 31 decembrie 2018.

Contractul cu BEI, în valoare totală de 75 milioane de euro, a fost semnat la Chișinău la 23 noiembrie 2010. Inițial, potrivit contractului, lucrările urmau să fie demarate la începutul anului 2011 și să fie finalizate până în 2013. Însă lucrările au evoluat lent, în general ca urmare a incapacității financiare a antreprenorilor. Ulterior, la 5 decembrie 2015, data finală de disponibilizare a banilor a fost extinsă până la 31 decembrie 2016 și marja stabilită pentru tranșele alocate din credit de la 0,68 la sută la 0,98 la sută.

Dar și după decembrie 2015, reabilitarea drumurilor a fost mult târâgănată. În aceste condiții, cabinetul de miniștri a decis să inițieze negocieri privind extinderea cu încă doi ani a perioadei de valabilitate a creditului, precum și operării unor modificări în condițiile de finanțare, inclusiv un angajament adițional pentru perioada extinsă, ce implică costuri suplimentare. Extinderea datei a fost solicitată pentru a facilita disponibilitatea mijloacelor financiare pentru a finanța lucrările de reabilitare, serviciile de consultanță în supervizarea lucrărilor și implementarea proiectului, pe perioada de realizare a proiectului.

Vizita delegației BRD a marcat numirea Angelei Sax în funcția de șefă a biroului BERD în Chișinău, care va prelua noul său post în aprilie 2018.

BERD este cel mai mare investitor instituțional din Moldova. De la începutul activității sale în țară, Banca a investit peste 1,2 miliarde de euro în aproape 120 de proiecte. În Moldova, activitatea BERD pune accent pe restructurarea sectorului bancar, consolidarea securității energetice, sprijinirea companiilor private, promovarea serviciilor publice mai eficiente și a unei infrastructuri mai bune.

Vlad BERCU

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 19 februarie 2018 a avut loc ședința Consiliului de administrație (CA) al CNPF.

Luând în calcul cererile depuse, CA a acceptat reperfectarea licențelor CA „KLASSIKA ASIGURĂRI” și SAR „MOLDCARGO” eliberate pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexelor la licențe cu includerea și, după caz, excluderea adreselor de desfășurare a activității licențiate.

Deoarece Brokerul de Asigurare-Reasigurare „SOCIÉTÉ DE COURTAGE” SRL s-a conformat prescripției CNPF, CA a anulat suspendarea operațiunilor bancare la conturile curente și de depozit ale brokerului nominalizat, notificând Serviciul Fiscal de Stat și băncile comerciale despre decizia luată.

În cadrul ședinței s-a avizat admiterea spre tranzacționare pe piața reglementată a valorilor mobiliare emise de SA „PEȘTE”, operațiunea dată fiind valabilă doar în condițiile respectării prevederilor Regulamentului cu privire la dezvăluirea informației de către emitenții de valori mobiliare și a codului de guvernare corporativă aprobate de CNPF.

Dată fiind necesitatea verificării respectării legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut, CA a dispus controlul complex al activității AEI „LOZOVA” pentru perioada 01.02.2015 – 31.01.2018.

În temeiul prevederilor Legilor privind societățile pe acțiuni și privind CNPF, la ședința s-a aprobat înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare a:

– dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de valori mobiliare ale SA „PLAI BASARABEAN” în sumă de 200 184 lei în număr de 50 046 acțiuni ordinare nominative cu VN de 4 lei din contul mijloacelor bănești.

– reducerii capitalului social al SA „USBA” cu 17 354 560 lei prin micșorarea valorii nominale a unei acțiuni de la 10 lei la 2 lei. Capitalul social al societății după reducere va constitui 4 388 640 lei, fiind divizat în 2 169 320 acțiuni ordinare nominative cu VN de 2 lei.

În context, s-a acceptat înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare a reducerii capitalului social al Întreprinderii Mixte „Bălțeanca” SA cu 22196880 lei prin micșorarea valorii nominale de la 7 lei la 1 lei. Capitalul social al societății după reducere va constitui 3699480 lei, fiind divizat în 3699480 acțiuni ordinare nominative cu VN de 1 lei.

Rubrică pregătită de Boris Erușevschi

Următoarea misiune de evaluare a FMI va veni în Moldova în a doua jumătate a lunii martie curent

Subiectul a fost discutat de guvernatorul BNM, Sergiu Cioclea, în cadrul unei întrevederi cu Directorul executiv al FMI, Anthony de Lannoy, și Directorul adjunct al Departamentului politici monetare și piețe de capital al FMI, Ratna Sahay, la care au vorbit despre progresul implementării programului cu Fondul Monetar Internațional și măsurile de pregătire pentru următoarea misiune de evaluare a FMI.

Întrevederea a avut loc în marja conferinței de nivel înalt organizată de banca centrală a Olandei pentru membrii constituentei FMI, la care a participat oficialul moldovean.

Amintim că programul de trei ani al FMI pentru Moldova a fost aprobat pe 7 noiembrie 2016. Acesta prevede asistență financiară în mărime de 129,4 mil. drepturi speciale de creditare (aproximativ 183,1 mil. USD sau 75 la sută din cota Moldovei la FMI).

Pe 20 decembrie 2017, Consiliul executiv al FMI a finalizat a doua evaluare pentru executarea înțelegerilor în cadrul Mecanismului extins de creditare și Mecanismului de creditare extinsă cu Moldova, aprobând acordarea unei noi tranșe de credit în sumă de 15,7 mil. drepturi speciale de creditare sau circa 22,2 mil. USD.

InfoMarket

Economia în ascensiune determinată de reluarea creditării sau invers?

Chiar dacă situația macroeconomică a țării s-a îmbunătățit, creditarea a fost pe trend descendent. În ultimii ani, tot mai multe voci susțin că economia are nevoie de resurse ieftine și că reluarea creditării va avea loc după ce economia va fi pe plus. Însă, revenirea creditării în teritoriul pozitiv se lasă în continuare așteptată, deși economia a fost în ascensiune. Creditarea economiei continuă să fie în recesiune, chiar dacă ratele dobânzii sunt foarte joase.

Tendința de diminuare a soldului creditelor acordate în economie persistă încă din primele luni ale anului 2015, când resursele credite au început să se scumpească. Soldul creditelor în economie în 2017 a fost mai mic față de nivelul înregistrat la data similară a anului 2016 cu 6,5%, constituind 37,8 miliarde de lei. Soldul creditelor în valută străină s-a diminuat cu 11,5% (un factor important este aprecierea monedei naționale, ceea ce influențează valoarea acestora recalculată în lei), iar al celor în monedă națională – cu 2,2%. O altă cauză care explică diminuarea soldului de credite este reticența din partea băncilor în a oferi credite, dată fiind norma rezervelor obligatorii înaltă și profitabilitatea acestora.

Începând cu anul 2016 presiunile dobânzilor s-au temperat esențial, dar oricum accesul agenților economici și a consumatorilor la surse de finanțare este încă dificil.

Este îmbucurător faptul că în luna noiembrie 2017 a fost acordat un volum de credite noi în monedă națională mai mare cu 8,7% față de cel din luna noiembrie 2016. La fel, volumul de credite noi acordate în valută străină a fost cu 11,5% mai mare. Din numărul total al creditelor acordate, aproximativ 32% (partea majoritară) sunt destinate consumului.

“Economia Republicii Moldova conturează unele semne de învigorare: creșterea investițiilor în active imobilizate, intensificarea comerțului exterior, a veniturilor și cheltuielilor publice etc. Se înregistrează evoluții pozitive ale sectorului real: agricultura, industria, serviciile de transport etc. Creșterea reală a salariului și majorarea remiterilor de peste hotare au condus la majorarea consumului. Totodată, continuă aprecierea monedei naționale și intensificarea procesului inflaționist. Vulnerabilitatea față de factorii externi rămâne actuală”, se arată în informațiile Ministerului Economiei.

Datele pentru creșterea economică din anul 2017 încă nu sunt disponibile, dar prognozele arată un avans de 3,5%.

BĂNCILE TREBUIE SĂ-ȘI DIRECȚIONAZE BANII ÎN INVESTIȚIILE PRODUCTIVE

Menținerea creditării totale în teritoriul negativ, creșterea economică slabă comparativ cu așteptările anterioare, nivelul redus al inflației au determinat BNM să continue în decembrie relaxarea politicii monetare la 6,5%, anual.

Pentru a putea împinge economia pe o traiectorie de creștere economică autosusținută, este necesar ca

băncile să direcționeze resursele disponibile pentru creditare către investiții productive. Or, în prezent băncile preferă să plaseze banii în certificatele BNM și în VMS. Lichiditățile disponibile se ridică la 10 miliarde de lei. Pe de o parte reticența băncilor este generată de politica restrictivă a BNM, dar și lipsa proiectelor viabile, care pot fi creditate de către instituțiile financiare. Totodată, ca urmare a încrederii subredre băncile nu au acces la finanțările ieftine din străinătate pe termene lungi și operează cu banii atrași de la deponenți, care sunt plasați pe un termen scurt, șase luni, 12 luni. “Nivelul înalt al lichidităților în sistemul bancar și diminuarea ratei de bază a asigurat plasarea valorilor mobiliare de stat (VMS) cu 18 la sută mai mult decât oferta inițială. În același timp, cererea a depășit oferta cu peste 70 de procente”, potrivit datelor Băncii Naționale a Moldovei.

Datele Ministerului Economiei relevă că în ianuarie-septembrie 2017 s-a înregistrat o dinamizare a activității economice. Astfel, Produsul intern brut (PIB) a însumat 109,4 miliarde de lei, majorându-se față de aceeași perioadă a anului trecut cu 3,8% (în prețuri comparabile). “Evoluțiile favorabile din sectoarele economiei naționale sunt determinate și de dinamica pozitivă în țările UE – principalul partener comercial al țării noastre. Totodată, se mențin riscurile legate de situația dificilă din Ucraina și evoluția anemică a economiei Federației Ruse, care influențează economia Moldovei prin exportul produselor moldovenești, remitențe și investiții”, susține ministerul.

Creșterea înregistrată în majoritatea activităților economice, cum ar fi comerț cu ridicata și cu amănuntul, agricultura, industria, construcții etc. a contribuit pozitiv la creșterea PIB. Totodată, activitățile: administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii; învățământ; sănătate și asistență socială au avut o contribuție negativă la evoluția PIB.

Conform agențiilor informaționale internaționale, prognozele cu privire la creșterea economică a principalilor parteneri comerciali ai RM au fost majorate cu 0,4 p.p. pentru zona euro și 0,1 p.p. pentru Federația Rusă. Totodată, se prognozează o stabilitate în continuare a raportului USD/EUR. Acest lucru este favorabil Republicii Moldova în contextul majorării exporturilor pe piața din vest.

Datele Biroului Național de Statistică relevă că industria moldovenească a crescut cu 3,4% ca urmare a creșterii industriei prelucrătoare (+4,5%). Totodată, s-au înregistrat descreșteri în industria extractivă (-3,7%) și la producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (-1,7%). Deși industria producătoare are cea mai mare nevoie de credite, băncile se feresc ca urmare a riscului ridicat a ramurii. În topul ramurilor cu cele mai multe împrumuturi este comerțul cu o pondere de circa 30% din totalul creditelor – ramura cu cel mai redus grad de risc; industria alimentară; agricultura și industria productivă.

REFORMELE, INDISPENSABILE PENTRU CREȘTEREA ECONOMIEI

Creșterea economică în anul 2018 se va tempera la nivelul de 3,0 la sută, parțial datorită încetinirii ritmului de creștere a consumului și din cauza unei baze mai mari. Se prognozează o reducere a ritmului de creștere a inflației pe parcursul anului 2018, în mare măsură datorită factorilor ce țin de ofertă. Pe termen mediu, se prognozează o creștere economică de 3,9 la sută, încetinirea ritmului creșterii fiind cauzată de factori demografici. În condițiile în care creșterea economică este impulsivă de redresarea durabilă a cererii externe din contul principalilor parteneri comerciali, un rol cheie în sprijinirea activității economice îl va juca activitatea de intermediere financiară eficientă, facilitată de eforturile susținute de curățarea decisivă a sectorului financiar.

Fondul Monetar spune că reformele structurale rămân în continuare indispensabile pentru creșterea economică susținută și pentru reducerea sărăciei. Prioritățile includ: îmbunătățirea climatului de afaceri pentru atragerea investițiilor private, în vederea unei redresări economice mai ample și sprijinirii diversificării economiei, reformarea bine ținută a pieței muncii, investițiile în capitalul uman. Printre priorități se numără încurajarea acumulării de capital, reforme bine ținute ce vizează piața muncii și investiții în capitalul uman, diversificarea economică și reducerea economiei tenebre.

Victor URSU

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

BNM avertizează că investițiile în criptoalut implică riscuri înalte

Banca Națională a Moldovei (BNM) reiterează, într-un comunicat de presă, opinia sa expusă în comunicatul din 10.07.2017 referitoare la așa-zisele criptoalut, denumite “monede virtuale”, și atenționează în continuare utilizatorii asupra riscurilor sporite de pierdere a sumelor investite în acestea.

“Monedele virtuale” existente în lume, în special Bitcoin-ul, nu sunt monede în sensul comun al termenului. Acestea sunt active virtuale fără acoperire reală și fără garantare de acceptare ca mijloc de plată din partea autorităților monetare. Prin urmare, aceste active prezintă o volatilitate ridicată și un grad redus de securitate, în comparație cu monedele emise de băncile centrale și monedele electronice cu utilizare reglementată. Deținătorii criptoalutelor nu au siguranța că vor putea în viitor recupera valoarea investită sau le vor putea schimba pe bunuri și servicii ori pe monede emise de băncile centrale. În consecință, criptoaluturile nu sunt potrivite pentru a fi utilizate ca mijloc de plată și prezintă un grad de investiție extrem de speculativ.

Investitorii în aceste active sunt expuși unui risc ridicat de pierdere a mijloacelor investite, nebeneficiind de nicio garanție sau protecție a acestora. Tranzacționarea criptoalutelor are loc pe piețele nereglementate și nu asigură protecția investitorilor. În particular, fluctuațiile recente ale Bitcoin-ului implică un mare risc de prăbușire a valorii acestuia.

Pornind de la caracteristicile tehnice ale monedelor virtuale, volatilitatea ridicată și lipsa unor reglementări care ar proteja investitorii, Banca Națională recomandă prudență maximă la luarea deciziilor privind investirea capitalurilor în astfel de active.

InfoMarket

Ministerul Economiei consideră că Moldova înregistrează progrese în implementarea Acordului de liber schimb cu UE

Republica Moldova progesează în implementarea prevederilor Acordului de Asociere RM-UE ce vizează Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (DCFTA), consideră Ministerul Economiei și Infrastructurii, care a prezentat la reuniunea Grupului de lucru ad-hoc pentru Acorduri de Asociere al Adunării Parlamentare EURONEST, la Tbilisi, realizările obținute pe parcursul a trei ani de la semnarea documentelor.

Surse din cadrul ministerului au relatat pentru INFOTAG că Republica Moldova a reușit să realizeze un șir de reforme în domeniul economic, cum ar fi implementarea Ghișeului unic, lansat în iunie 2017, datorită căruia s-au micșorat costurile administrative până la 46% (circa 62 de milioane de lei anual), reducerea actelor permissive de la 413 la 150, reducerea instituțiilor cu funcții de control de la 70 la 18, inclusiv 5 regulatori independenți.

De asemenea, pe parcursul ultimilor ani se constată tendința de reorientare a exporturilor moldovenești de la est spre vest. În prezent, Uniunea Europeană deține întâietatea în comerțul exterior al Republicii Moldova. În 2017, exporturile de mărfuri destinate țărilor UE au constituit 63,7% din totalul exporturilor, peste 1300 de companii moldovenești, ceea ce reprezintă circa 60% din numărul total, exportă în UE. Totodată, 28 de state-membre ale UE investesc în economia națională.

Printre alte realizări se numără crearea primului parc IT – “Moldova IT Park”, lansarea serviciului național unic 112 pentru apeluri de urgență, implementarea sistemului informațional automatizat de management și eliberarea documentelor permissive etc.

În cadrul Reuniunii au fost discutate procedurile instituționale, mecanismele și capacitățile de implementare a Acordului de Asociere în Georgia, Republica Moldova și Ucraina, precum și aspectele procesului de armonizare a legislației cu acquis-ul comunitar în cele trei țări.

INFOTAG

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:
Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
EDITOR: CAPITAL MARKET I.S.
Nr. de înregistrare:
1003600114204, 27 octombrie 2003
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ A PIEȚEI FINANCIARE
CONSILIUL DE ADMINISTRATIE:
Președinte: Nina DOSCA,
Elena VASILACHE, Mihai DORUC,
Ramona NECULCEA, Victor MARTÎNENCO.
REDACTOR-ȘEF:
Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445
REDACTOR:
Lilija ALCĂZĂ
SPECIALIST RELAȚII PUBLICE:
Boris ERUȘEVȘCHI

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziarulcm@gmail.com
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
FAX: /373 22/ 22-05-03
ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00022249111050MDL
BC “Victoriabank”, SA, fil. 11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»
Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.
Orice articol publicat în “Capital Market” reflectă punctul de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia “Edit Tipar Grup” SRL

Alege MAIB – Culege recolte!

MAIB
Moldova Agroindbank

Marea bătălie pentru recoltă începe acum, iar BC „Moldova Agroindbank” S.A. propune o soluție financiară agricultorilor care întâmpină dificultăți în procesul de demarare a campaniei agricole de primăvară. Astfel, MAIB lansează campania promoțională „Creditele agro te răsplătesc cu recoltă!”, oferind producătorilor agricoli, prompt și în timp util, mijloace financiare pentru acoperirea nevoilor aferente activității curente.

Suma maximă a creditului ce poate fi acordată de Moldova Agroindbank fără gaj sigur a fost majorată până la 700 mii lei. Împrumutul este asigurat cu gajul roadei viitoare, iar resursele financiare urmează a fi rambursate în cel mult 18 luni. De finanțare pot beneficia microîntreprinderile, întreprinderile mici, între-

prinderile din business-ul mijlociu, gospodăriile țărănești și întreprinderile individuale care activează în sectorul agricol.

Producătorii agricoli pot obține resurse financiare pentru completarea și finanțarea capitalului circulant, inclusiv pregătirea solului, semințelor, furajului, întreținerea roadei, creșterea și

îngrășarea animalelor, păsărilor, primirea și prelucrarea producției, recoltarea roadei, pentru investiții în procurarea mecanismelor, mijloacelor de transport, echipamentelor și altor active legate de afaceri, construcția, procurarea sau reparația spațiilor aferente afacerii.

Pentru a depune cererile și a accesa capitalul necesar campaniei agricole de primăvară, agricultorii au la dispoziție toată rețeaua de filiale MAIB.

Campania promoțională „Creditele agro te răsplătesc cu recoltă!” se va desfășura până la data de 31 mai 2018.

Ion Sturzu: Băncile nu se vor confrunta cu șocuri odată cu implementarea standardelor BASEL III

Interviu exclusiv al directorului agenției INFOTAG, Alexandru Tanas, cu viceguvernatorul BNM, Ion Sturzu

– Domnule Sturzu, anul 2017 a fost unul dificil pe toate planurile atât pentru autoritatea de reglementare, cât și pentru bănci. Cum ați caracteriza rezultatele acestuia pentru sistemul bancar?

– Sunt de acord că 2017 a fost un an de încercări, însă, cu toate acestea, pot spune cu satisfacție că, la sfârșitul anului, toate instituțiile financiare au înregistrat rezultate bune.

– Care este dinamica principalilor indicatori în sistem?

– Referindu-ne la indicatorii importanți ai dezvoltării sistemului bancar, trebuie remarcat faptul că, anul trecut, activele au crescut cu 10% față de anul 2016. Profitul băncilor a crescut cu 8,6%, rentabilitatea activelor (ROA) a fost de 1,8%, iar rentabilitatea capitalului (ROE) a constituit 11,1%. Capitalul primar al băncilor a crescut cu 8,7%. Capitalul de gradul întâi al băncilor s-a majorat cu 8,7%.

– Ce puteți spune despre portofoliul de credite al băncilor?

– Comparativ cu anul 2016, portofoliul de credite al băncilor s-a diminuat cu 3,7%. Acest lucru ne pune în gardă, deoarece, odată cu scăderea volumului de creditare, în economie ajung mai puțini bani, ceea ce, în general, este rău pentru țară, căci afectează negativ dezvoltarea economică a țării. La momentul de față, putem spune cu siguranță că reducerea portofoliului de credite a fost influențată atât de situația din economie per ansamblu, cât și de abordarea mai prudentă a băncilor în selectarea potențialilor debitori.

– Dar indicele general al creditelor neperformante pe sistem a înregistrat o ușoară creștere?

– Creditele neperformante sunt legate de perioadele trecute de dezvoltare a băncilor. Dar, începând din 2017, bancherii au devenit mult mai atenți la procesul de creditare.

– Cum explicați aceasta?

– În primul rând, ei știau despre iminența introducerii standardelor

Basel III. Potrivit recomandărilor acestuia, vor crește substanțial cerințele față de evaluarea mai profundă a riscurilor posibile în creditare.

În al doilea rând, în sistemul bancar a fost activat Registrul riscului de credit, care a permis autorității de reglementare să monitorizeze zilnic fiecare credit emis de o anumită bancă. Respectiv, acum putem urmări procesul de acordare a împrumutului încă de la începutul procedurii de creditare.

Băncile, știind că autoritatea de reglementare este la curent cu cererea pentru un anumit credit, sunt mai riguroase în evaluarea tuturor riscurilor care, teoretic, ar putea apărea la acest împrumut.

Cu toate acestea, suntem îngrijorați de faptul că în 2017 nu a fost înregistrată o creștere a portofoliului de credite. Mai mult, acest lucru se întâmplă în condițiile unei lichidități foarte înalte. Înțelegem că motivele acestui fenomen, atunci când banii nu vin în volum mare în economie, nu se ascund doar în sistemul bancar.

Pe parcursul anului 2017, BNM a recurs de câteva ori la micșorarea ratei de bază, diminuând acest indice de la 9% la 6,5%. Această diminuare s-a produs în legătură cu micșorarea riscurilor inflaționiste, însă autoritatea de reglementare conta pe accelerarea activității de creditare a băncilor comerciale.

– Din punctul de vedere al BNM, cât de adecvată a fost reacția pieței și a băncilor la semnalele autorității de reglementare referitor la scăderea valorii banilor?

– Putem spune că procesul de percepție a acestor semnale a fost mult mai bun decât în anii precedenți. Analiza anului 2017 arată că, atunci când BNM diminua rata de bază, aproape automat se micșorau și ratele la depozitele atrase de bănci de la persoane fizice și juridice, precum și la creditele nou emise.

Astfel, dacă la începutul anului 2017 rata medie la depozitele noi în lei era de 6,79%, spre sfârșitul anului aceasta a scăzut până la 5,19%. Dacă la începutul anului 2017 rata dobânzii la creditele noi în lei era de 11,55%, atunci la începutul anului 2018 rata medie ponderată a scăzut deja până la 9,58%.

– Care este probabilitatea ca autoritatea de reglementare să reducă rezervele obligatorii, ale căror valori la nivelul de 40% în lei moldovenești și 14% în valută străină se mențin de un timp destul de îndelungat?

– Trebuie să fie clar pentru toată lumea că, cu ajutorul rezervării, noi luptăm cu excesul de lichidități. Însă remarcați că rezervele nu sunt gratuite, BNM le plătește băncilor. Suntem preocupați de această problemă. Sperăm că va urma o tendință pe termen lung de creștere a creditării economiei, care ar trebui să contribuie la reducerea lichidității în sistem. Este anormal că indicatorul de lichiditate al unor bănci ajunge aproape la 70%, în condițiile în care coeficientul este de 20%.

ANSA: Moldova își diversifică cu succes piețele de desfacere și exportă produse agricole în peste 80 de țări

În anul 2017, Republica Moldova a exportat produse agricole în mai mult de 80 de țări. Potrivit agenției INFOTAG, informația a fost prezentată luni, la o conferință de presă, de către directorul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), Gheorghe Gaberi.

Potrivit lui, “anul trecut a fost bun pentru agricultura Moldovei: au fost înregistrate creșteri atât la recoltă, cât și la exportul de produse agricole, precum și în diversificarea piețelor de desfacere”.

“Moldova a început să exporte nuci în coajă, recoltate de pe plantații speciale, în conformitate cu cerințele UE. În total au fost exportate 1,8 mii tone de nuci în coajă”, a spus directorul ANSA.

El a menționat că, pentru prima dată, exportul de pomușoare a crescut semnificativ. Anul trecut a fost deschisă o fabrică modernă pentru înghețarea pomușoarelor, ceea ce va permite creșterea volumului exporturilor în acest an și diversificarea gamei de pomușoare, care sunt “foarte populare pe piața europeană”. Exporturile de prune uscate au crescut de la 6 mii la 9 mii de tone.

Gaberi a spus că exporturile de mere din Moldova au crescut cu 9%, iar cea mai mare parte a acestor exporturi a ajuns în Rusia. Exportul de mere în UE însă pentru prima dată a atins valoarea în mii de tone. Exportul de prune a constituit 52 mii tone, dintre care 18 mii tone au ajuns în țările UE. Cu toate acestea, cota pentru prune este de numai 10 mii tone.

“Exportul de struguri s-a ridicat la 80 mii tone, din care circa 20 mii tone au ajuns pe piețele UE, ceea ce este de două ori mai mult decât cota oferită Moldovei. Din acest motiv, Ministerul Economiei și Infrastructurii a cerut deja o majorare a cotelor”, a spus Gaberi.

Potrivit lui, Agenția face tot posibilul pentru ca producătorii moldoveni să aibă acces la alte piețe, cum ar fi India, care este capabilă “să consume întreaga cantitate de mere cultivate în Moldova”.

INFOTAG

Inițiativă legislativă: Nu mai puțin de 50 la sută din produsele alimentare din magazinele moldovenești trebuie să fie de fabricare locală

Potrivit unui proiect de lege care a fost înregistrat de un grup de deputați, se propune modificarea Legii privind comerțul intern, astfel încât persoanele juridice-întreprinderi comerciale să fie impuse să asigure cel puțin 50 la sută din asortimentul din vânzare cu producție moldovenească. Lista produselor care intră în această categorie, va fi aprobată de Guvern.

Mai mult, se va impune o cerință prin care întreprinderile comerciale vor fi obligate o dată pe an să asigure evenimente speciale pentru promovarea și vânzarea producției locale. Totodată, a fost propusă și modificarea Codului contravențional, pentru a amenda unitățile comerciale care vor încălca noile cerințe ale Legii privind comerțul intern. Amenda va constitui 150-300 u.c. (7500 – 15000 lei).

De menționat că anterior au fost propuse măsuri pentru susținerea producătorilor locali, însă acestea au fost contestate de rețelele comerciale. În același timp, în Legea privind comerțul intern este prevăzută o măsură pentru protejarea producătorilor locali. Astfel, locurile comerciale pe piețele agricole și pe cele conexe sunt acordate prioritar producătorilor locali în baza certificatului producătorului, eliberat de primăria locală. Cota locurilor comerciale pentru producătorii locali este stabilită de administrația pieței în funcție de tipul pieței, dar nu mai puțin de 50 la sută din platforma comercială a pieței și 30 la sută din platforma comercială a pieței mixte.

InfoMarket

Statistica tranzacțiilor înregistrate pe piața reglementată în perioada 12.02.2018 - 16.02.2018

Data tranzacției	cod ISIN	Denumirea emitentului	Valori mobiliare	Prețul, lei	Volum, lei	Valoarea nominală	Emisia	% din emisie	Tipul tranzacției
12.02.2018	MD14FEEC1008	SA Fabrica Elemente de Constructii	56	10,00	560,00	10	168852	0,03	Oferta publica pe piata secundara
12.02.2018	MD14FEEC1008	SA Fabrica Elemente de Constructii	117	10,00	1170,00	10	168852	0,07	Oferta publica pe piata secundara
14.02.2018	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	60	75,00	4500,00	100	4967794	0,00	Cumparare vnzare
16.02.2018	MD14AGFO1006	SA "AGRO-FORTUS"	17065	2,32	39590,80	10	325877	5,24	Pachet Unic (Licitare cu strigare)

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF pentru perioada 12.02.2018 - 16.02.2018

Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„VITAFRUCT” S.A., CAHUL	MD14VIFU1001	25	4	196	5405,68	0,29
2	„FLOARE-CARPET” S.A., CHIȘINĂU	MD14CARP1005	11	1	1 619	45445,33	0,03
3	„APROMAȘ” S.A., EDINEȚ	MD14APRO1001	10	2	133 526	898629,98	12,77
4	„CINGALLUS” S.A., CIMIȘLIA	MD14CIMI1001	37	1	77	2946,02	0,16
Total				8	135418	952427,01	

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„INTERAGROINVEST” S.A.	MD14INRA1001	100	4	38204	3820400,00	60,15
2	„VINUL CODRILOR” S.A., PERESECIINA	MD14VCOD1007	10	2	560	5600,00	0,12
3	„FERTILITATEA CHIȘINĂU” S.A., CHIȘINĂU	MD14FECH1005	10	1	150	1500,00	0,18
4	„KAZAYAK-VIN” S.A., UTA GĂGĂUZIA	MD14ZANY1001	1	2	5 460	5460,00	0,02
5	„DAAC HERMES GRUP” S.A., CHIȘINĂU	MD14MARS1000	1	2	1072	1072,00	0,00
6	CIA „ASITO” S.A., CHIȘINĂU	MD14OTIS1008	10	1	500	5000,00	0,01
Total				12	45946	3839032,00	

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	BC „MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A., CHIȘINĂU	MD14AGIB1008	200	1	1	1205	0,00
2	„FRANZELUȚA” S.A., CHIȘINĂU	MD14FRAN1004	20	1	447	8046	0,03
3	„PRODUSE AGRICOLE” S.A., CHIȘINĂU	MD14DOLI1003	5	1	11230	56150	44,92
4	„CASA MOBILEP” S.A., CHIȘINĂU	MD14CMOB1000	20	1	6929	138580	4,81
5	„AGROFIRMA CIMIȘLIA” S.A., CIMIȘLIA	MD14LIAC1000	1000	1	35	35000	0,07
Total				5	18642	238981,13	

Tipul tranzacției: Vânzare-Cumpărare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul inregistrarii de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unitati)	Volumul total al VM tranzacționate (unitati)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„SĂNĂTATE-PI” S.A., CHIȘINĂU	MD14SAPI1008	1	1	366	915,00	1,49
Total				1	366	915,00	

Poziții deschise pe piața reglementată și MTF la data de 21.02.2018

Cod ISIN	Denumirea emitentului	Cereri pentru cumpărare, un.	Prețul pentru unitate, lei	Oferte pentru vânzare, un.
Piața reglementată				
MD14OTIS100	Compania Internaționala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	8,50	3866669,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	223,22	29900,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	125,56	59855,00
MD14MOSI100	SA "MOLDASIG"	0,00	125,56	390245,00
MD14AING100	C.A. "ALLIANCE INSURACE GROUP" S.A	0,00	0,77	18764420,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1054,71	389760,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1064,02	36605,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1450,00	2,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1500,00	3,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1575,00	68,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1600,00	154,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	0,00	1650,00	72,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	6,00	1200,00	0,00
MD14AGIB100	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	98,00	1350,00	0,00
MD14BFCM10	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	0,00	175,00	11500,00
MD14MBIS100	BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA	1117,00	120,00	0,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	0,00	102,00	1797,00
MD14MICB100	BC "MOLDINDCONBANK" SA	440,00	75,00	0,00
MD14OTIS100	Compania Internaționala de Asigurari "ASITO" SA	0,00	9,00	24,00
MD14VCTB100	BC "VICTORIABANK" S.A.	0,00	100,00	40,00
Sistemul multilateral de tranzacționare (MTF)				
MD14GEST100	SA "GEST-CAPITAL"	0,00	1,35	74000,00
MD14ALET100	SA "ALET"	0,00	0,01	106970,00
MD14CEPU100	SA "CEREALE-PRUT"	0,00	3,50	9000,00
MD14CICU100	SA "PISCICULTORUL"	0,00	1,00	9930,00
MD14CLIT1009	S.A. "FACLIA STIINTEI"	0,00	5,07	12669,00
MD14MEZO10	SA "MEZON"	0,00	10,00	2000,00
MD14MIOA100	SA "MIOARA"	0,00	5,00	91482,00
MD14NELI1003	SA "FABRICA DE CONFECTII "IONEL"	0,00	5,00	2635,00
MD14TCTC100	SA "TUTUN-CTC"	0,00	30,00	100,00
MD14TICO100	SA "TIPAR - COLOR"	0,00	1,00	26351,00
MD14TICO100	SA "TIPAR - COLOR"	0,00	10,00	637,00
MD14TIRP100	SA IM "TIREX PETROL"	0,00	20,00	50,00
MD14TROL100	SA "AGROPETROL"	0,00	50,00	314,00

Raportul anual al societății pe acțiuni „Coloana mecanizată mobilă”

1. Perioada de gestiune: 2017
2. Denumirea completă și prescurtată a societății pe acțiuni (eminentului): societatea pe acțiuni „Coloana mecanizată mobilă”, SA „CMM”.
3. Numărul și data înregistrării de stat a eminentului: 1003600019343,26.12.1994.
4. Sediul societății, numerele de telefon și fax pentru relații: MD-2069, mun. Chișinău, str. Tineretului, 5, tel. 022581304, tel/fax 02511969.
5. Principalele genuri de activitate: F-45212, construcții.
6. Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale eminentului:

Nr.	Persoanele cu funcții de răspundere a emitentului	Funcția	Nr. de acțiuni	Ponderea
a) Membrii Consiliului societății				
1	Lupașco Tatiana	Președinte	3226	10,28
2	Lupașco Maxim	membru	3397	10,83
3	Buga Iurii	membru	10522	33,54
4	Graur Stepan	membru	44	0,14
5	Puica Anatolii	membru	179	0,57
b) Membrii organului executiv				
1	Lupașco Victor	director general	277	0,88
c) Membrii Comisiei de cenzori				
1	Moraru Victoria	director tehnic	145	0,46
2	Cerevenco Teodora	contabil șef	67	0,21
3	Morozaan Valerii	șef de șantier	108	0,34

7. Persoanele afiliate persoanelor specificate la capitolele 1-VI

Nr. d/o	Persoanele afiliate	Nr. de acțiuni	Ponderea
1	Lupașco Tatiana S.	3226	10,28
2	Lupașco Maxim	3397	10,83
3	Lupașco Victor	277	0,88
4	Lupașco Tatiana A.	0	0
5	Beleva Svetlana	1338	4,27
6	Buga Natalia	0	0
7	Buga Liubovi	6	0,02
8	Cerevenco Olesea	6	0,02
9	Cerevenco Iuliana	6	0,02
10	Morozaan Elena	0	0
11	Morozaan Constantin	0	0
12	Puica Nina	0	0
13	Puica Iulielina	6	0,02
14	Graur Vera	0	0
15	Graur Alexandru	0	0
16	Cecevițin Oxana	0	0
17	Moraru Teodor	0	0
18	Moraru Iurii	0	0
19	Danii Anastasia	0	0

8. Informația privind valorile mobiliare ale eminentului înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare la ultima zi a gestiunii (31 decembrie):

Tip valori mobiliare	Codul ISIN	Numărul valorilor mobiliare, unități	Valoarea nominală a valorilor mobiliare, lei	Termen de circulație	Numărul valorilor mobiliare
Acțiuni ordinare		31366	50	X	-

9. Capitalul social al eminentului la ultima zi a perioadei de gestiune: 1568300 lei.
10. Numărul de acționari înregistrați în registru la ultima zi a perioadei de gestiune: 91.

11. Bilanțul contabil al eminentului la finele perioadei de gestiune:

Posturile bilanțului	La începutul perioadei de gestiune, lei	La sfârșitul perioadei de gestiune, lei
Activ		
1. Active imobilizate	5021254	4884540
2. Active circulante	24176322	45992451
Total active	29197576	20876991
Pasiv		
3. Capital propriu	10313934	10330531
4. Datorii pe termen lung	17413319	9790260
5. Datorii curente	1470323	756200
Total pasiv	29197576	20876991

12. Situația de profit și pierdere

Indicatorii	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune curentă, lei
1. Venitul din vânzări	7334005	5953044
2. Costul vânzărilor	6557773	4014709
3. Profitul brut (pierdere brută)	776232	1938335
4. Alte venituri din activitatea operațională	1652	56350
5. Cheltuieli de distribuire	22949	-
6. Cheltuieli administrative	304717	626884
7. Alte cheltuieli operaționale	399633	1357243
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	50586	10558
9. Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	(16564)	20192
10. Profit (pierdere) pînă la impozitare	34022	30750
11. Cheltuieli privind impozitul pe venit	19650	14153
12. Profitul net (pierdere neta) al perioadei de gestiune	14372	16597

13. Situația modificărilor capitalului propriu:

Nr. d/o	Indicatorii	Sold la începutul perioadei de gestiune	Majorări	Diminuări	Sold la sfârșitul perioadei de gestiune
1	Capital social și suplimentar				
	Capital social	1568300			1568300
	Capital suplimentar	138145			138145
	Capital retras	(197350)			(197350)
	Total 1	1509095			1509095
2	Rezerve				
	Alte rezerve	40136			40136
	Tozal 2	40136			40136
3	Profit nerepartizat (pierderi neacoperite)				
	Corecții ale rezultatelor anilor precedenți				
	Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	8764703			8764703
	Profit net (pierdere neta) al perioadei de gestiune		16597		16597
	Total 3	8764703	16597		8781300
4	Alte elemente de capital propriu, din care				
	Total 4	0	0	0	0
	Total capital propriu	10313934	16597	0	10330531

14. Informația privind registratorul și auditorul eminentului:
 - a) Registratorul Registru-Ind SA mun. Chișinău, bd. Grigore Vieru, 22/1, of. 60 Contract 55/17 din 01.02.2017 Bujur Oxana CNPF Nr. 57/3 din 18.11.2016
 - b) Auditorul -

Director general SA «CMM»

V. Lupașco

Raportul anual a Î.M. Uzina „Topaz” S.A.**I. Date generale privind emitentul de valori mobiliare ale cărui valori mobiliare sunt tranzacționate în cadrul unui MTF.**

1. Perioada de gestiune raportată 2017.
2. Denumirea completă și prescurtată a emitentului de valori mobiliare: Întreprinderea Mixtă uzina „Topaz” Societatea pe Acțiuni (Î.M. uzina „Topaz” S.A.).
3. Sediul, nr. de telefon, fax al emitentului de valori mobiliare: MD – 2069, mun. Chișinău, piața D. Cantemir 1, telefon (373 22)876 104, fax (373 22)876 130, (373 22)582 400.
4. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului de valori mobiliare la Camera Înregistrării de Stat:
 - Numărul de înregistrare (IDNO) 1002600041941
 - Data înregistrării din 16.08.1995
5. Activitatea principală: Producerea echipamentului tehnologic, echipamentului nestandardizat, lucrări ingineresti, (confotm CAEM) 3320
6. Standardele de contabilitate după care se ține evidența contabilă SNC, SIRF
7. Capitalul social al emitentului de valori mobiliare la data raportării, lei 79 023 768
8. Informația privind numărul acționarilor emitentului de valori mobiliare la data raportării 404
9. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin cel puțin 5% din numărul total de acțiuni cu drept de vot plasate, inclusiv acționarii aflați în deținere nominală și beneficiarii efectivi.

Denumirea completă a persoanelor juridice/numele prenumele persoanei fizice, numărul de înregistrare (IDNO)/codul personal al persoanei fizice (IDNP)	Numărul de acțiuni cu drept de vot, unități		Cota deținută în numărul total de acțiuni cu drept de vot ale emitentului, %	
	Preferențiale	Ordinare	Preferențiale	Ordinare
Societate pe acțiuni CSP turbine de gaz „Salut”, or. Moscova	-	3217601	-	97,72

10. Informația privind societatea de registru:
 - „Registrator-Centru” S.A., mun. Chișinău, str. Calea Leșilor 10, licența Nr. 0003 din 31.12.2014, Savinov Iu., tel. (37322)74-15-61, contract Nr. 203 din 01.02.2010, acord suplimentar din 20.02.2015.
11. Societatea de audit (dacă a fost încheiat contract de prestare a serviciilor):
 - „Altimeea” SRL., mun. Chisinau str.M. Sadoveanu 101 ap. 31, Timofeenco A., m. 079140175, licența A MMII Nr. 049417 din 27.01.2012 contract Nr. 10-A/17 din 25.09.2017.
 - Data emiterii raportului auditorului și data publicării 20.02.2018.
12. Numărul total de acțiuni emise de emitentul de valori mobiliare, tipul și clasa valorilor mobiliare:

Tip valori mobiliare	Codul ISIN	Numărul valorilor mobiliare, unități	Valoarea nominală a valorilor mobiliare, lei	Termen de circulație	Numărul valorilor mobiliare
Acțiuni ordinare	MD14TOPA1009	3292657	24	X	-
Acțiuni preferențiale	-	-	-	-	-
Obligațiuni	-	-	-	-	-

13. Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului.
 - Consiliul de directori: Clocicov V. O., Niculin V. V., Voronov A. V., Melnikov V. V., Potapov A. Iu., Travnicova S. Iu., Cecineva I. A.
 - Organului executiv: Olga Burțeva;
 - Comisia de cenzori: Leonov Dmitrii, Pregelza Viorel, Bejan Aliona;
 - Alte persoane cu funcții de răspundere: Maniuc Olga.
14. Societățile comerciale în al căror capital social emitentul, precum și persoanele afiliate acestuia, dețin, individual sau în comun, 25 și mai mult la sută din acțiunile cu drept de vot (cotele părți) nu este.
15. Statutul emitentului de valori mobiliare/modificări la statut (data înregistrării la Camera Înregistrării de Stat) reorganizarea emitentului și a persoanelor afiliate acestuia nu a avut loc.
16. Informația privind publicarea raportului anual al emitentului de valori mobiliare pe pagina web proprie (dacă emitentul deține o pagina web) nu este.

17. Bilanțul emitentului pentru perioada de gestiune.

Indicatorii	Sold la începutul perioadei de gestiune, lei	Sold la sfârșitul perioadei de gestiune precedente, lei
1. Active imobilizate		
1. Imobilizări necorporale	2860811	2629970
2. Imobilizări corporale în curs de execuție	317103	585106

3. Terenuri	55132268	55132268
4. Mijloace fixe	37551121	35924142
5. Resurse minerale		
6. Active biologice imobilizate		
7. Investiții financiare pe termen lung în părți neafiliate	328725	328725
8. Investiții financiare pe termen lung în părți afiliate	21198	21198
9. Investiții imobiliare	11996253	11557625
10. Creanțe pe termen lung		
11. Avansuri acordate pe termen lung		
12. Alte active imobilizate		
Total active imobilizate	108207479	106179034
2. Active circulante		
1. Materiale	9888490	9876481
2. Active biologice circulante		
3. Obiecte de mică valoare și scurtă durată	1263870	1710687
4. Producția în curs de execuție și produse	5670887	6834816
5. Mărfuri	97622	85755
6. Creanțe comerciale	2901784	407609
7. Creanțe ale părților afiliate		
8. Avansuri acordate curente	437261	456015
9. Creanțe ale bugetului	25778	285976
10. Creanțe ale personalului	194264	253489
11. Alte creanțe curente	1343878	1213940
12. Numerar în casierie și la conturile curente	3900645	6277418
13. Alte elemente de numerar		
14. Investiții financiare curente în părți neafiliate		
15. Investiții financiare curente în părți afiliate		
16. Alte active circulante	7808	17318
Total active circulante	25732287	27419504
Total active	133939766	133598538
3. Capital propriu		
1. Capital social	79023768	79023768
1.1 Capital suplimentar		
2. Rezerve	3374023	4679203
3. Corecții ale rezultatelor anilor precedenți		
4. Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	(23210405)	(24603386)
5. Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune		3435201
6. Profit utilizat al perioadei de gestiune		
7. Alte elemente de capital propriu	62979026	62979026
Total capital propriu	122166412	125513812
4. Datorii pe termen lung		
1. Credite bancare pe termen lung	2163060	0
2. Împrumuturi pe termen lung		
3. Datorii pe termen lung privind leasingul financiar		
4. Alte datorii pe termen lung		
Total datorii pe termen lung	2163060	0
5. Datorii curente		
1. Credite bancare pe termen scurt		
2. Împrumuturi pe termen scurt		
3. Datorii comerciale	1593846	1083545
4. Datorii față de părți afiliate		
5. Avansuri primite curente	4448339	3438212
6. Datorii față de personal	2263194	2260583
7. Datorii privind asigurările sociale și medicale	716492	723184
8. Datorii față de buget	486863	472019
9. Venituri anticipate curente		
10. Datorii față de proprietari		
11. Finanțări și încasări cu destinație specială curente		
12. Provizioane curente		
13. Alte datorii curente	101560	107183
Total datorii curente	9610294	8084726
Total pasive	133939766	133598538

18. Situația de profit și pierderi.

Indicatori	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune curentă, lei
1. Venituri din vânzări	43 132 711	54 398 485
2. Costul vânzării	30 374 719	39 600 489
3. Profit brut (pierdere brută)	12 757 992	14 797 996
4. Alte venituri din activitatea operațională	4 598 673	4 400 229
5. Cheltuieli de distribuție	1 030 092	1 534 127
6. Cheltuieli administrative	7 982 998	8 683 415
7. Alte cheltuieli din activitatea operațională	4 207 071	4 421 397
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	4 136 504	4 559 286
9. Rezultatul din alte activități: profit (pierdere)	(1 194 359)	(344 516)
10. Profit (pierdere) pînă la impozitare	2 942 145	4 214 770
11. Cheltuieli privind impozitul pe venit	620 510	779 569
12. Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	2 321 635	3 435 201

19. Informații suplimentare privind profitul emitentului și utilizarea acestuia.

Indicatori	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune curentă, lei
1. Direcțiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune:		
acoperirea pierderilor din anii precedenți	928654	

b) rezerve stabilite de legislație;	116082	
c) rezerve prevăzute de statut;	-	
d) plata recompenselor membrilor consiliului emitentului și a membrilor comisiei de cenzori;	18000	
e) investirea în vederea dezvoltării producției;	1044736	
f) plata dividendelor;		
• la acțiunile preferențiale		
• la acțiunile ordinare	-	
g) alte scopuri conform legislației	214163	
h) alte scopuri conform statutului	-	
2. Activele nete ale emitentului	122166412	125513812
3. Activele nete ale emitentului în raport la:		
• o obligațiune		
• o acțiune preferențială		
• o acțiune ordinară	37.10	38.12
4. Profitul net la o acțiune ordinară a emitentului	0.71	1.04
5. Datoriile la dividendele anilor precedenți		
6. Dividendele anunțate la o acțiune de fiecare clasă a emitentului:		
• intermediare;		
• anuale		
7. Valoarea unei acțiuni a emitentului (cu indicarea sursei de informare)		
• valoarea de piață		
• valoarea estimativă		

III. Informații privind evenimentele care influențează sau pot influența activitatea emitentului de valori mobiliare și/sau prețul valorilor mobiliare ale acestuia.

Tip valori mobiliare	Codul ISIN	Numărul valorilor mobiliare, unități	Valoarea nominală a valorilor mobiliare, lei	Termen de circulație	Numărul valorilor mobiliare Răscumpărate pe parcursul perioadei de gestiune	Achiziționate pe parcursul perioadei de gestiune
Acțiuni ordinare	MD14TOPA1009	3292657	24	X	-	-
Acțiuni preferențiale	-	-	-	-	-	-
Obligațiuni	-	-	-	-	-	-

IV. Informații privind tranzacțiile importante (cota cărora alcătuiește cel puțin 5% din acțiunile emise de către emitentul de valori mobiliare) efectuate cu acțiunile emitentului de valori mobiliare. nu sunt

V. Raportul auditorului:

Situația financiară a ÎM uzina „Topaz” SA reflectă în mod sincer și fidel, în toate aspectele semnificative poziția financiară a ÎM uzina „Topaz” SA la data de 31.12.2017 și rezultatul operațiunilor, fluxul mijloacelor bănești și modificările capitalului propriu pentru perioada anului încheiat la această dată conform SNC.

VI. Semnături

Conducătorul întreprinderii:

Olga Burțeva

Contabil – șef:

Olga Maniuc

Data întocmirii: 20.02.2018

Raportul anual al societății pe acțiuni Centrul Comercial “TDA” S.A.

1. Perioada de gestiune – anul 2017
2. Denumirea completă și prescurtată a societății pe acțiuni – Centrul Comercial “TDA” S.A.
3. Numărul și data înregistrării de stat a emitentului – 07.11.1995 cu nr. 10405899
4. Sediul societății, numerele de tel. și fax pentru relații –mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă, 21, tel. 77-14-85, fax 77-14-88
5. Principalele genuri de activitate
 - prestarea serviciilor de arendă; prestarea serviciilor de autoparcare.
6. Lista persoanelor cu funcții de răspundere ale emitentului:
 - Director executiv– Ruslan Gheorghîța
 - Președintele Consiliului – Victor Tozlovan
 - Președintele Comisiei de Cenzori – Vladimir Bugăescu
7. Lista insiderilor și a persoanelor afiliate emitentului și mărimea cotelor deținute în capitalul social al emitentului, conform formularului EM-1 din raportul anual al emitentului: V. Tozlovan – 0; R. Bobeica – 0,69%; V. Sprinsian – 0; V. Diatișin – 0; V. Bugăescu – 0. Persoane afiliate: G. Bugăescu – soție, S. Diatișin – soție, L. Sprinsian – soție, V. Bobeica – soț, E. Tozlovan – soție.
8. Informația privind valorile mobiliare ale emitentului înregistrate în Registrul de stat al valorilor mobiliare la ultima zi a perioadei de gestiune (31 decembrie 2017).

Tip valori mobiliare	Codul ISIN	Numărul valorilor mobiliare, unități	Valoarea nominală a valorilor mobiliare, lei	Termen de circulație	Numărul valorilor mobiliare Răscumpărate pe parcursul perioadei de gestiune	Achiziționate pe parcursul perioadei de gestiune
Acțiuni ordinare		752736	8	X	-	-

9. Capitalul social al emitentului la ultima zi a perioadei de gestiune – 6021888
10. Numărul de acționari înregistrați în registru la ultima zi a perioadei de gestiune – 524
11. Lista acționarilor care la ultima zi a perioadei de gestiune dețin 5 și mai mult la sută din acțiunile cu drept de vot plasate ale emitentului.

Denumirea completă a persoanelor juridice/numele prenumele persoanei fizice, numărul de înregistrare (IDNO)/codul personal al persoanei fizice (IDNP)	Numărul de acțiuni cu drept de vot, unități		Cota deținută în numărul total de acțiuni cu drept de vot ale emitentului, %	
	Preferențiale	Ordinare	Preferențiale	Ordinare
SRL “Bobi Hal” – c/f 1003600006536	-	724631	-	96,27

12. Lista filialelor și reprezentanțelor emitentului – nu sunt.
13. Informația despre reorganizarea emitentului și a persoanelor afiliate acestuia – nu sunt.
14. Informația privind registratorul și auditorul emitentului
 - a) Registratorul – S.A. Registru, mun. Chișinău, str. Bodoni, 14, director O. Domenti, tel. 27-11-77, contract nr. 181/02.01.2013
 - b) Auditorul SRL “Audit Data”, str. T. Vladimirescu, 8, director A. Crucerescu, contract nr. 1 din 08.06.2017
15. Informații despre obligațiile financiare neonorate – nu avem.

Continuare în pag. următoare

Continuare din pag. precedentă

16. Bilanțul contabil al CC "TDA" S.A. la finele perioadei de gestiune. 31.12.2017

Posturile bilanțului	La finele perioadei de gestiune precedente	La finele perioadei de gestiune
Activ		
1. Active pe termen lung		
1.1 Active nemateriale	313	128
1.2 Active materiale pe termen lung	8429272	8083582
Total capitolul 1	8429585	8083710
2. Active curente		
2.1 Stocuri de mărfuri și material	9601	1040
2.2 Creanțe pe termen scurt	158466	184581
2.3 Investiții pe termen scurt	150000	210000
2.4 Mijloace bănești	2971790	4022744
2.5 Alte active curente	206304	161754
Total capitolul 2	3496161	4580119
Total activ	11925746	12663829
Pasiv		
3. Capital propriu		
Capital statutar	6021888	6021888
Total 3.1 Capital statuar și suplimentar	6021888	6021888
Rezerve prevăzute de statut	660964	660964
Alte rezerve	3307945	3944658
Total 3.2 Rezerve	3969509	4605622
Corecții ale rezultatelor perioadelor precedente	—	22980
Profitul nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	1486522	—
Profitul net(pierdere)al perioadei de gestiune	—	1498308
Total 3.3 Profit nerepartizat	1486522	1521288
Diferențe la reevaluarea activelor pe termen lung	40916	40916
Total capitolul 3	11518835	12189714
5. Datorii pe termen scurt		
5.2 Datorii comerciale pe termen scurt	110326	91986
5.3 Datorii pe termen scurt calculate	296585	382122
Total capitolul 5	406911	474115
Total pasiv	11925746	12663829

17. Raportul de profit și pierderi pentru perioada de gestiune

Indicatorii	Perioada de gestiune precedentă	Perioada de gestiune
1. Venitul din vânzări	4703739	4834999
2. Costul vânzărilor	1182493	1234630
3. Profitul brut (pierdere globală)	3521246	3600369
4. Alte venituri operaționale	9066	—
6. Cheltuieli generale și administrative	1894049	1884002
7. Alte cheltuieli operaționale	3074	1500
8. Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)	1633189	1714867
9. Rezultatul din activitatea de investiții: profit (pierdere)	45477	10760
11. Rezultatul din activitatea economico-financiară: profit (pierdere)	1678666	1725627
13. Profitul (pierdere) perioadei raportate până la impozitare	1678666	1725627
14. Cheltuieli (economie) privind impozitul pe venit	192144	227319
15. Profitul net (pierdere netă)	1486522	1498308

18. Informații suplimentare privind profitul societății și utilizarea acestuia:

Indicatorii	Perioada de gestiune precedentă, lei	Perioada de gestiune, lei
1. Direcțiile de utilizare a profitului net pe parcursul perioadei de gestiune:	1486522	1498308
c) rezerve prevăzute de statut;	660964	—
d) alte rezerve;	141759	719188
e) plata recompenselor membrilor consiliului societății și membrilor comisiei de cenzori;	59460	29966
g) plata dividendelor;	624339	749154
• la acțiunile preferențiale	—	—
• la acțiunile ordinare	624339	749154
2. Activele nete ale emitentului	11925746	12663829
3. Activele nete ale emitentului în raport la:		
• o acțiune ordinară	15,84	16,82
4. Profitul net la o acțiune ordinară a societății	1,97	1,99
5. Datoriile la dividendele anilor precedenți	27396	33142
7. Valoarea unei acțiuni a societății (cu indicarea sursei de informare)		
• valoarea de piață	—	—
• valoarea estimativă	8	8

19. Persoanele care au semnat bilanțul contabil –

Gheorghita Ruslan
Silion Elena.

"TRACOM" SA,

Întreprinderea administratoare a Parcului Industrial "TRACOM" anunță desfășurarea concursului de selectare a companiei de construcții pentru îndeplinirea lucrărilor de construcție și instalare privind reconstrucția spațiilor interioare pentru Office Center, amplasat pe str. Columna, 170, mun. Chișinău, conform Caietului de sarcini.

Concursul va avea loc pe data de 12 martie 2018, orele 15.00.

Oferta comercială se recepționează, într-un plic sigilat, până la data de 12 martie 2018, orele 12,00, inclusiv, pe adresa: str. Columna, 170, mun. Chișinău, MD 2004.

Informație suplimentară: la tel. /fax +373 22 301 801; +373 22 301 816 / +373 22 301 828; mob. 069 777 108; e-mail: administrativ@tracom.md

RAPORTUL FINANCIAR la 31 decembrie 2017

Instituția Privată Centrul Evreiesc de Binefacere „Hăsăd Iacov”

cod fiscal 1011620002135

ACTIV	Cod rd.	Sold la începutul perioadei de gestiune	Sold la sfârșitul perioadei de gestiune
Active imobilizate			
Imobilizări necorporale	010	11 816	20 302
Imobilizări corporale în curs de execuție	020		
Terenuri	030		
Mijloace fixe	040	939 344	702 122
Investiții financiare pe termen	050		
Alte active imobilizate	060		
Total active imobilizate	070	951 160	722 424
Active circulante			
Materiale	080	319 310	314 434
Obiecte de mică valoare și scurtă durată	090	279 225	299 988
Producția în curs de execuție și produse	100	373	390
Creanțe comerciale și avansuri acordate	110	108 484	101 003
Creanțe ale bugetului	120	512	656
Creanțe ale personalului	130		
Alte creanțe curente, din care	140		
Creanțe privind mijloacele cu destinație specială	141		
Mijloace bănești (numerar)	150	179 740	195 629
Investiții financiare curente	160		
Alte active circulante	170	51 682	66 190
Total active circulante	180	939 326	978 290
TOTAL ACTIVE	190	1 890 486	1 700 714
PASIV			
Capital propriu			
Corecții ale rezultatelor anilor precedenți	200		
Excedent net (deficit net) al perioadei de gestiune	210		
Aporturi inițiale ale fondatorilor	220		
Fond de active imobilizate	230	951 160	722 424
Fond de autofinanțare	240	156 002	178 649
Alte fonduri	250		
Total capital propriu	260	1 107 162	901 073
Datorii pe termen lung			
Fanantări și încasări cu destinație specială pe termen lung	270	23 739	16 980
Datorii financiare pe termen lung	280		
Alte datorii pe termen lung	290		
Total datorii pe termen lung	300	23 739	16 980
Datorii curente			
Fanantări și încasări cu destinație specială curente	310		
Datorii financiare curente	320		
Datorii comerciale și avansuri primite	330	1 107	272
Datorii față de personal	340		
Datorii privind asigurările sociale și medicale	350		
Datorii față de buget	360		
Venituri anticipate curente	370	758 478	782 389
Alte datorii curente	380		
Total datorii curente	390	759 585	782 661
TOTAL PASIVE	400	1 890 486	1 700 714

SITUAȚIA DE VENITURI ȘI CHELTUIELI

Indicatorii	Cod rd.	Perioada de gestiune precedentă	Perioada de gestiune curentă
Venituri aferente mijloacelor cu destinație specială	010	13 239 956	11 430 445
Cheltuieli aferente mijloacelor cu destinație specială	020	13 239 956	11 430 445
Excedent (deficit) aferent mijloacelor cu destinație specială (010-020)	030	0	0
Alte venituri (cu excepția veniturilor din activitatea economică)	040	12 680	10 601
Alte cheltuieli (cu excepția veniturilor din activitatea economică)	050	12 680	10 601
Excedent (deficit) aferent altor activități (rd. 040-rd. 050)	060	0	0
Venituri de activitatea economică	070		
Cheltuieli de activitatea economică	080		
Rezultatul profit (pierdere) din activitatea economică (rd. 070-rd. 080)	090	0	0
Cheltuieli privind impozitul pe venit	100		
Excedent net (deficit net) al perioadei de gestiune (030+060+090-100)	110	0	0

Instituția Privată Centrul Evreiesc de Binefacere «Hăsăd Iacov» acordă asistențe de caritate persoanelor vârstnice, invalizilor, bolnavilor, persoanelor singuratice, orfanilor și copiilor rămași fără grijă părintească, familiilor cu mai mulți copii, șomerilor, persoanelor nevoiașe și altor persoane din orașul Bălți și din orașe și sate din partea de Nord a Moldovei.

PENTRU REALIZAREA PROGRAMELOR DE CARITATE ÎN ANUL 2017 A FOST CHELTUIT:

Servicii de patronaj (Îngrijirea la domiciliu)	1 704 476,56 lei;
Programe medicale	983 559,02 lei
Programe alimentare	3 242 370,28 lei;
Ajutor de iarnă	478 506,00 lei;
Proiecte pentru copii	571 134,04 lei;
Programe culturale și educative	610 510,18 lei;
Centrul de zi	474 779,40 lei;
Ajutor de urgență "SOS"	151 915,10 lei;
Proiectul reparației locuinței	1 394 141,40 lei, și altele.

“TRACOM” SA,

Întreprinderea administratoare a Parcului Industrial “TRACOM” anunță desfășurarea concursului de selectare a companiei de construcții pentru îndeplinirea lucrărilor de construcție și instalare privind reconstrucția drumurilor din cadrul PI “TRACOM”, amplasat pe str. Columna, 170, mun. Chișinău, conform Caietului de sarcini.

Concursul va avea loc pe data de 14 martie 2018, orele 15.00.

Oferta comercială se recepționează, într-un plic sigilat, până la data de 14 martie 2018, orele 12.00, inclusiv, pe adresa: str. Columna, 170, mun. Chișinău, MD 2004.

Informație suplimentară:
la tel. /fax +373 22 301 801; +373 22 301 816 / +373 22 301 828; mob. 069 777 108; e-mail: administrativ@tracom.md

Stimate acționar “Michailides Tobacco Moldova” S.A.!

În baza hotărârii Consiliului Societății “Michailides Tobacco Moldova” S.A. din data de 16.02.2018 se anunță convocarea adunării generale extraordinare, cu prezența acționarilor, care va avea loc la data de 07 martie 2018, ora 10.00 pe adresa: Chișinău, str. C. Valea Dicescu, 100 în incinta întreprinderii.

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea tranzacției de proporții-darea în locațiune a imobilului
2. Alegerea comisiei de cenzori
3. Aprobarea Regulamentului Comisiei de Cenzori

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală extraordinară este perfectată la data de 16.02.2018 de către Depozitarul Central S.A.

Înregistrarea acționarilor – între orele 09.00 – 09.55. Începerea adunării la orele 10.00

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale extraordinare puteți lua cunoștința începând cu data de 21.02.2018 între orele 10.00-16.00 pe adresa: Chișinău, str. C. Valea Dicescu, 100 în incinta întreprinderii.

Participanții la adunarea generală extraordinară prezintă buletin de identitate, iar reprezentantul(ții) lor – procura autenticată conform legislației. În conformitate cu prevederile art. 29 (1a) a Legii privind S.A. reamintim despre necesitatea actualizării datelor personale a acționarilor.

Relații la tel: 0 22-733-704

În atenția acționarilor al SA „Uzina Biochimică din Bălți“

Consiliul Societății SA „Uzina Biochimică din Bălți” a decis convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor. Adunarea se va petrece pe data de 09.03.2018 cu prezența acționarilor la sediul Societății, respectiv la adresa str. Victoriei 57, mun. Bălți. Înregistrarea acționarilor la adunare: de la 08-30 pînă la 08-50. Începutul adunării: – 09-00.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la aprobarea Codului de guvernare corporativă al „Uzina Biochimică din Bălți” SA.;

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunare este întocmită conform situației din data de 19.02.2018;

Acționarii vor avea posibilitate să ia cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării începând cu data de 27.02.2018 între orele 10.00-15.00 la sediul Societății, respective la adresa: str. Victoriei 57, mun. Bălți.

Pentru a participa la Adunare acționarii urmează să prezinte comisiei de înregistrare actul de identitate în original, iar reprezentanții acestora – actul de identitate și procura întocmită în conformitate cu prevederile legale.

Consiliul „Uzina Biochimică din Bălți” SA

Consiliul Societății pe acțiuni “Codrenii – Com”

Va aduce la cunoștința ca prin decizia din 12 februarie a. 2018, se convoacă Adunarea Generală a acționarilor la 25 martie a. 2018, la ora 10:00, înregistrarea de la ora 9:00, pe adresa: mun. Chișinău, șoseaua Hincești, 58 (sediul Societății).

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seama a Consiliului Societății pentru anul financiar 2017.
2. Darea de seama a Comisiei de Cenzori.
3. Despre plata dividendelor.
4. Alegerea organelor de conducere și control pentru anul 2018-2019.

Adunarea va avea loc cu prezența acționarilor și reprezentanților lor legali.

Lista acționarilor cu drept de vot la Adunare se va întocmi la data de 23 februarie a. 2018.

Acționarii vor putea face cunoștința cu materialele Adunării pe adresa: mun. Chisinau, sos. Hincești, 58, la sediul Societății, începând cu data de 14 martie a. 2018 de la 9:00 pînă la 17:00.

Acționarii Societății vor prezenta pentru înregistrare buletinul de identitate, iar reprezentanții legali – buletinul de identitate și procura autenticată conform legislației în vigoare.

Telefon de contact: 022-72-35-07.
Consiliul SA “Codrenii – Com”

Compania de Asigurări “Moldova-Astrovaz” SA

La data de 05 februarie 2018 în incinta oficiului amplasat pe adresa: mun. Chișinău, str. A. Șciusev 42 a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a Acționarilor cu prezența acționarului unic al CA “Moldova-Astrovaz” SA. cu o cotă de participare la capitalul social – 100%, nr. de acțiuni 250 buc.

DUPĂ DEZBATERI ȘI DELIBERĂRI, ACȚIONARUL PREZENT A HOTĂRÎT CU UNANIMITATE URMĂTOARELE:

1. Majorarea capitalului social al Companiei cu 3 000 000 lei prin plasarea a 30 acțiuni ordinare nominative de clasa I cu valoarea nominală de 100 000 lei. După majorare, capitalul social al Companiei va constitui 28 000 000 lei, cu 280 acțiuni ordinare nominative.
2. Diverse.

Spre atenția acționarilor SA “MUGUREAN”

Organul Executiv al SA “MUGUREAN” anunța acționarii, conform Adunării Generale a acționarilor din 19 mai 2017, a stabilit plata dividendelor pentru trimestrul I anul 2018 în marime de 12.00 lei pentru fiecare acțiune.

Dividendele vor fi achitate acționarilor începând cu data de 02 martie 2018, în fiecare zi de vineri orele 10.00 – 12.00.

Adresa: mun. Chisinau, str. Matei Basarab 5/1, (magazin SRL “LINELLA”).

SA „Luceafarul Service”

La data de 16 februarie 2018 s-a petrecut adunarea generală extraordinară a acționarilor SA „Luceafarul Service” la care

S-AU APROBAT URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

1. S-a aprobat transmiterea în gaj/ipotecă a bunurilor societății.
2. S-a împuternicit administratorului societății cu dreptul de a semna contractele de gaj/ipotecă, acordurile adiționale la acestea și alte documente solicitate de bancă.
3. S-au autentificat semnăturile Președintelui și secretarului în procesul verbal al adunării generale de către comisia de cenzori.

Hotărârile s-au aprobat cu majoritatea voturilor în conformitate cu legislația în vigoare.

Cu respect, Consiliul Societății

SA “ZIDCALTEN”

vă informează, că pe data de 20.02.2018 sa desfășurat adunarea generală extraordinară a acționarilor cu cvorumul de 88.8%.

S-A APROBAT UNANIM:

1. Codul de guvernare corporativă a Societății.
2. Regulamentul Consiliului Societății.
3. Regulamentul Organului Executiv a Societății.
4. Regulamentul Comisiei de Cenzori a Societății.
5. Politica Internă a Societății.

Organul executiv al Societății.

Societatea pe Acțiuni “AGRO-FORTUS”

AVIZ ÎN BAZA ART. 125,126 ALIN. (4) AL LEGII NR. 171 DIN 11.07.2012

Societatea pe Acțiuni “AGRO-FORTUS” (IDNO 1006602006601, înregistrată la C.Î.S. la data 04.11.1996, cu sediul în or. Rîșcani, str. Independentei, 147), fiind emitent al valorilor mobiliare (acțiuni ordinare nominative, codul ISIN MD14AGFO1006), care sunt admise spre tranzacționare pe piața MTF, aduce la cunoștință, că în rezultatul tranzației efectuate pe MTF la data 16.02.2018, a apărut un acționar nou persoana juridică SC „ANDIGOR” S.R.L. (IDNO 1005600016106), care a devenit proprietar al 17065 (5,24%) acțiuni ale S.A. “Agro-Fortus” (anterior avînd 0 acțiuni).

SOCIETATEA PE ACȚIUNI “ENERGOCOM”**SELECTAREA COMPANIEI DE AUDIT**

S.A. „ENERGOCOM” anunță concurs pentru selectarea companiei în vederea executării auditului financiar al societății pentru anul 2018.

CONDIȚII OBLIGATORII:

- experiență de cel puțin 5 ani;
- prețul să includă TVA;
- să aibă în derulare anual, pentru ultimii 2 ani, cel puțin 10 misiuni de audit al situațiilor financiare anuale, cu emiterea raportului auditorului;
- ofertele de participare și compania de audit trebuie să se conformeze HG nr. 875 din 22.12.2015.

Ofertele în plic, sigilate, vor fi prezentate la sediul S.A. „ENERGOCOM”: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri 78, birou 236. Termen limită de depunere a ofertelor – 30 de zile din data publicării anunțului.

Telefon: (022)214-133

fax: (022)223-868

e-mail: office@energocom.md

SA „Dacia-LV”

La data de 16 februarie 2018 s-a petrecut adunarea generală extraordinară a acționarilor SA „Dacia-LV” la care

S-AU APROBAT URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

1. S-a aprobat transmiterea în gaj/ipotecă a bunurilor societății.
2. S-a împuternicit administratorului societății cu dreptul de a semna contractele de gaj/ipotecă, acordurile adiționale la acestea și alte documente solicitate de bancă.
3. S-au autentificat semnăturile Președintelui și secretarului în procesul verbal al adunării generale de către comisia de cenzori.

Hotărârile s-au aprobat cu majoritatea voturilor în conformitate cu legislația în vigoare.

Cu respect, Consiliul Societății

BC „Moldova-Agroindbank” SA

organizează licitația privind achiziția lucrărilor de customizare și implementare a modulului CRM T24.

Data limită de depunere a ofertei este 06 martie 2018, inclusiv, orele 17:00.

Pentru informații suplimentare referitor la achiziția sus-menționată, participanții potențiali urmează să contacteze organizatorul concursului la telefonul 022 444 078, sau să acceseze pagina web a băncii www.maib.md, categoria „Achiziții”.

Adresa organizatorului: mun. Chișinău, str. Miron Costin, nr. 9, bir. 506.

S.A. „Drumuri Orhei”

Invită societățile de audit competente să prezinte oferte, privind desfășurarea auditului situațiilor financiare pentru anul 2018.

CRITERII FAȚA DE SOCIETATEA DE AUDIT:

- Experiența organizației de audit în domeniu mai mult de 5 ani;
- Disponibilitatea în statele organizației minim de doi auditori licențiați;
- Termenul de prezentare a scrisorii către conducere – pînă la 20 martie 2018;

Ofertele vor fi prezentate pînă la data 31.03.2018 pe adresa: or. Orhei, str. Călărașilor, nr. 6 sau pe e-mail: orhei_drum@asd.md, sau prin tel/fax: 0(235)30-7-47.

SA „Cenușăreasa”

La data de 16 februarie 2018 s-a petrecut adunarea generală extraordinară a acționarilor SA „Cenușăreasa” la care

S-AU APROBAT URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

1. S-a aprobat transmiterea în gaj/ipotecă a bunurilor societății.
2. S-a împuternicit administratorului societății cu dreptul de a semna contractele de gaj/ipotecă, acordurile adiționale la acestea și alte documente solicitate de bancă.
3. S-au autentificat semnăturile Președintelui și secretarului în procesul verbal al adunării generale de către comisia de cenzori.

Hotărârile s-au aprobat cu majoritatea voturilor în conformitate cu legislația în vigoare.

Cu respect, Consiliul Societății

«Важный исторический момент» для экономики

2

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

2

Рост экономики обусловлен оживлением кредитования, или наоборот?

3

Лишь 20% предпринимателей Молдовы считают, что условия ведения бизнеса в стране улучшились

Порядка 20% предпринимателей считают, что условия ведения бизнеса в Молдове улучшились, 57% – не изменились, а 23% – ухудшились. Об этом свидетельствуют результаты исследования, проведенного экспертами Всемирного банка (ВБ).

Как передает «ИНФОТАГ», генеральный государственный секретарь Министерства экономики и инфраструктуры Юлия Костин сказала на презентации исследования, что обеспечение оптимальных условий для развития предпринимательства, а также повышения доверия бизнеса к государству, является одним из приоритетов правительства.

По ее словам, предпринимательский климат в РМ имеет «устойчивую позитивную тенденцию к улучшению».

Глава представительства ВБ в Молдове Анна Ахалкаци отметила, что эксперты банка проводят это исследование каждый год на протяжении 10 лет. Оно представляет собой опрос, в котором в 2017 г. приняли участие более 60 компаний.

«Важно, что география компаний, участвовавших в опросе, очень обширна, они не сконцентрированы только в городских центрах. Будущее Молдовы должно быть основано на частном секторе, генерирующем рабочие места», – считает она.

По ее мнению, многие области, упомянутые в исследовании, нуждаются в дополнительной работе, однако «это не следует воспринимать в негативном свете, а лучше думать об этом, как о призыве к действию».

Согласно исследованию, индикатор вмешательства государства в бизнес остался на уровне 2016 г., когда он составил 7,9%, что говорит о сохранении позитивной тенденции. К 2020 г. этот показатель должен составить 7%, однако это возможно, только если проводимые и запланированные реформы будут внедрены на практике.

Эксперты отметили, что, несмотря

на сокращение государственных проверок, их продолжительность увеличилась. Так, в 2015 г. на одну компанию в среднем приходилось 3,8 проверки продолжительностью в один день (в совокупности), а в 2017 г. количество проверок составило 2,9 на компанию, при этом продолжительность выросла до 1,4 дня. В 2016 г. было проведено по две проверки на компанию, а их длительность в среднем составила 0,6 дня, однако это обусловлено мораторием на государственные проверки.

Только 9% (6% в 2016 г.) хозяйствующих субъектов заявили, что довольны ситуацией с юстицией

в стране, а 38% – что закон применяется выборочно. С обоими утверждениями частично согласно 27%. Порядка 16% хозяйствующих субъектов считают, что проверки направлены на вымогательство, 12,4% – на оказание давления на руководство компании с целью изменения решения, а 11,4% – для наказания неугодных.

Порядка 34% обращались за помощью к государственному институтам, что на 11 п. п. меньше, чем в 2016 г. В суды обращается 46% (64% – в 2016 г.), также 30% прибегали к неофициальным способам решения проблем, что на 3% больше, чем в 2016 г.

ISSN 1857-1212

Курс валют на 21.02.2018 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	16.6347
EUR	1	20.5415
UAH	1	0.6142
RON	1	4.4056
RUB	1	0.2937

Внимание читателей!

Газеты Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156

Комрате: №169

Кагуле: №170

Оргееве: №150

Хынчештах: №161

Сороках: №223

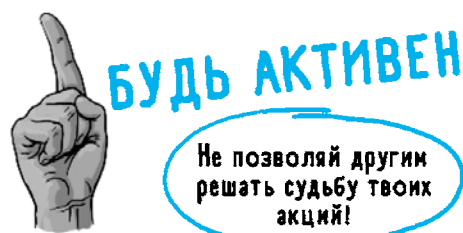
Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

Вы являетесь **АКЦИОНЕРОМ** Банка или страховой компании?

В период 18 декабря 2017 г. – 23 февраля 2018 г. Национальная комиссия по финансовому рынку проводит кампанию по общественному информированию акционеров банков и страховых компаний в целях проверки и подтверждения целостности записей в реестрах владельцев ценных бумаг, касающихся принадлежащих им акций.

В целях проверки/подтверждения права собственности на принадлежащие акции в банке и/или страховой компании Национальная комиссия призывает акционеров сотрудничать с ответственными учреждениями (Национальной комиссией по финансовому рынку, держателями реестров, банками, страховыми компаниями) для разъяснения и принятия необходимых мер.

Национальная Комиссия по Финансовому Рынку призывает тебя позвонить **0 800 000 17** с понедельника по пятницу, **8:30 - 17:30**

Звонки БЕСПЛАТНЫ по всей территории Республики Молдова!

Список БАНКОВ

1. АО Banca Comercială Română Chişinău
2. КБ Banca de Finanţe şi Comerţ AO
3. КБ Comerţbank AO
4. КБ Energbank AO
5. КБ EuroCreditBank AO
6. КБ Eximbank-Gruppo Veneto Banca AO
7. КБ Mobiasbancă-Groupe Societe Generale AO
8. КБ Moldindconbank AO
9. КБ Moldova-Agroindbank AO
10. КБ ProCreditBank AO
11. КБ Victoriabank AO

Список СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ

1. СК Acord Grup SA
2. СК Alliance Insurance Group AO
3. МСК Asito AO
4. СК Asterra Grup AO
5. СК Auto-Siguranţa AO
6. СК Donaris Vienna Insurance Group AO
7. СК Galas AO
8. СК Garanţie AO
9. СК Generale Asigurări AO
10. СП СК Grawe Carat Asigurări AO
11. СК Intact Asigurări Generale AO
12. СК Klassika Asigurări AO
13. СК Moldasig AO
14. СПО Moldcargo AO
15. СК Moldova Astrovaz AO
16. СП МСК Transelit AO

«Важный исторический момент» для экономики

После визита президента Европейского банка по реконструкции и развитию (ЕБРР) Сума Чакрабартти в Кишинев, от этой европейской финансовой структуры поступило крайне важное сообщение.

Представители ЕБРР заявили, что среди приоритетных направлений Стратегии ЕБРР для Молдовы на 2017 – 2020 гг. – реструктуризация банковского сектора, повышение энергетической безопасности, поддержка частного предпринимательства, улучшение инфраструктуры.

«Важным переломным моментом и серьезной возможностью для решительных мер» назвал глава одного из самых крупных европейских банков перемены, происходящие в банковской системе после «краха миллиарда», потраченной системы до основания. «Властям надо воспользоваться благоприятной конъюнктурой, вызванной недавними успехами в банковском секторе», – отметил Сума Чакрабартти.

«Надо продолжать реформы и исключить непрозрачных акционеров из системы», – подчеркнул С. Чакрабартти. Последний раз он приезжал с визитом в Молдову в феврале 2014 года, когда в банковской системе происходили рейдерские захваты, росли неудачные кредиты, выводились активы и ЕБРР почти вдвое сократил кредитования банковской системы Республики Молдова. По его словам, краха миллиарда стала катастрофой, тяжелым периодом для сектора.

Спустя четыре года в ходе своего визита 14 февраля 2018 года С. Чакрабартти выразил удовлетворение тем, что «Национальный банк Молдовы успешно справляется с угрозами в банковском секторе». Это, по его словам, «позволило ЕБРР поддержать решение Banca Transilvania стать мажоритарным акционером в Victoriabank. После того как скандалы в финансовом секторе Молдовы нанесли ущерб репутации страны, появление сильного стратегического иностранного инвестора может стать переломным, возможностью принять решительные меры».

В результате инвестиций Banca Transilvania, ЕБРР и румынский банк совместно владеют на сегодняшний день контрольным пакетом в 66,7% акций в Victoriabank. На прошлой неделе, согласно требованиям закона, партнеры предложили выкупить остальные акции.

Президент ЕБРР: «Непрозрачные акционеры все еще присутствуют в структуре собственников крупнейших банков»

НБМ «успешно справляется с угрозами» в системе, но С. Чакрабартти обратился к регулятору с просьбой продолжить внимательный надзор и поддерживать строгие правила в сфере прозрачности. «Непрозрачные акционеры, которые все еще присутствуют в структуре собственников крупнейших банков, должны быть заменены на инвесторов, которые соответствуют критериям честности и компетенции», – сказал С. Чакрабартти.

В настоящее время два самых крупных банка страны – Moldova Agroindbank и Moldindconbank (они представляют более половины банковского сектора страны) – находятся под специальным управлением Национального банка Молдовы.

ЕБРР совместно с Международным валютным фондом, Европейским союзом и другими ключевыми партнерами, продолжит прилагать усилия, направленные на повышение стабильности банковского сектора, но «основным фактором остаются обязательства страны». «Власти должны создать среду, благоприятную для привлечения хороших инвесторов», – заявил глава европейской финансовой структуры.

ЕБРР может в таком случае рассмотреть возможность расширения программы кредитования для малых и средних

предприятий Молдовы из-за большого числа банков, соблюдающих стандарты прозрачности и хорошего управления. Но он обратил внимание на то, что «реструктуризация банковского сектора должна быть завершена».

Сума Чакрабартти не уточнил, будет ли действовать ЕБРР в случае этих двух банков, находящихся под спецуправлением НБМ, как и в случае с Victoriabank, то есть привлекая стратегического инвестора для приобретения обоих значительных пакетов акций, заблокированных Нацбанком еще в марте и октябре 2016 года, в размере 43,1% и соответственно 63,89% акций. Но данное заявление (что банк даст больше денег при наличии большего количества банков, соблюдающих стандарты прозрачности и хорошего управления) является недвусмысленным.

МАИВ выставляет на продажу акции

КБ Moldova Agroindbank АО объявляет о дальнейшем выставлении на продажу посредством регламентированного рынка Фондовой биржи Молдовы: единого пакета в размере 36 605 простых именных вновь выпущенных акций I класса по первоначальной цене 1064,02 лея за акцию. Период аукциона: с 17 по 30 апреля 2018 г. Также на продажу выставлен единый пакет в размере 389 760 простых именных вновь выпущенных акций I класса по первоначальной цене 1054,71 лея за акцию. Период аукциона: с 17 по 30 апреля 2018 г.

В соответствии с действующим законодательством, вновь выпущенные акции могут быть приобретены только лицами, получившими предварительное письменное разрешение.

В начале марта 2016 года НБМ заблокировал 39,58% акций, принадлежащих группе акционеров МАИВ, по причине их совместных действий и приобретения значительной доли уставного капитала банка без письменного разрешения НБМ, обязательного в таких случаях. Были заблокированы акции и другой группы, которая владела 3,52% акций МАИВ. Позже были выпущены акции на сумму заблокированных пакетов и выставлены на продажу. Попытки продать эти акции на Фондовой бирже Молдовы в 2016 и 2017 годах не увенчались успехом, хотя сообщалось об интересе к ним некоторых крупных инвесторов. Чтобы избежать судебных споров, связанных с заблокированными акциями, в ноябре 2017 года Конституционный суд подтвердил конституционность актов, принятых Национальным банком Молдовы в случае блокирования пакетов акций Moldova Agroindbank.

Недавно двое акционеров – компании Kompozit и Eurobalt – проиграли дела по этому случаю, рассматривавшиеся в арбитраже при Торговой палате Стокгольма (Швеция). Компании обязали выплатить Республике Молдова компенсацию в размере около 1 миллиона евро и оплатить судебные издержки.

Пока не появился «хороший» покупатель на пакет в 63,89% акций Moldindconbank.

«Реформы надо продолжать»

Визит состоялся в тот момент, когда ежегодные инвестиции банка в Республику Молдова достигли абсолютного рекорда в 2017 году. ЕБРР предоставил финансирование на сумму 130 миллионов евро на поддержку частного сектора и развитие инфраструктуры.

«Мы можем гордиться утверждением многих проектов, но они имеют реальную отдачу, только когда влияют на повседневную жизнь граждан. Наша повестка дня делает акцент на публичных услугах в Кишиневе и других городах страны. В среднесрочной перспективе мы будем уделять внимание предприятиям с государственным капиталом. Их доля в ВВП составляет 30%, а государственные компании первой десятки регистрируют убытки. Это значит, что бюджетный дефицит еще выше, а в убытке остаются граждане. В среднесрочной перспективе в интересах

каждого партнера проанализировать эти предприятия, кто из них останется в публичном секторе, а кто будет приватизирован», – отметил С. Чакрабартти.

Финансирование возросло несмотря на низкий уровень внешних и внутренних инвестиций, блокирование проектов в сфере инфраструктуры и проблемы в банковском секторе, отмечает ЕБРР. Глава банка обсудил с властями срочную необходимость усиления внедрения ключевых проектов в сфере инфраструктуры. Задержки со строительством дорог и модернизацией железной дороги затрудняют экономический рост и негативно отражаются на качестве жизни в стране.

Проблема и в освоении внешнего финансирования

Правительство одобрило законопроект о ратификации поправки №1 и поправки №2 к соглашению о финансировании между Молдовой и Европейским инвестиционным фондом (ЕИФ) для реализации Проекта реабилитации дорог в Молдове. Поправка №2 предусматривает продление срока предоставления инвестиционных средств до 31 декабря 2018 г., и была подписана 11 декабря 2017 г. в Люксембурге.

Соглашение с ЕИФ на общую сумму в размере 75 млн евро было подписано 23 ноября 2010 г. Изначально, согласно договору, работы должны были начаться в начале 2011 года и завершиться в 2013 г. Однако работы продвигались медленно из-за финансовой несостоятельности предпринимателей. Впоследствии, 5 декабря 2015 года окончательный срок перевода денег был продлен до 31 декабря 2016 г., также увеличена маржа, установленная для траншей кредита – с 0,68 до 0,98%.

Однако и после декабря 2015 г. ремонт дорог затягивался. В этих условиях Кабмин принял решение начать переговоры о продлении еще на два года срока действия кредита, а также операций некоторых изменений в условиях финансирования, включая дополнительное обязательство на длительный период, что предполагает дополнительные расходы. Запрос на продление срока был сделан для того, чтобы облегчить доступ к финансовым средствам.

Предоставленные ЕИФ ресурсы направлены на финансирование ремонта национальных дорог, предоставление консалтинговых услуг по реализации проектов и техническому контролю отремонтированных дорог.

За длительный период будет выплачиваться дополнительная плата за обязательство в размере 66,7 тыс. евро (1,43 млн леев). Соответственно, появятся дополнительные расходы, которые будут варьировать от 151,6 тыс. до 194,7 тыс. евро. Продление срока по выделению инвестиционных средств «предоставит достаточно времени для завершения проекта».

Представительство Европейского банка реконструкции и развития (ЕБРР) в Молдове в апреле возглавит Анжела Сакс, которая ранее возглавляла бюро банка в Армении. Она заменит на этом посту Дмитрия Гвиндадзе, который возглавит представительство банка в Армении.

Анжела Сакс работает в представительстве ЕБРР в Армении с 2006 года. Там она занималась проектами городской инфраструктуры, недвижимостью, производством, сельским хозяйством и промышленностью. Одним из ее самых успешных проектов является модернизация ереванского метрополитена. До настоящего времени она временно исполняла обязанности главы Бюро ЕБРР в Армении.

Во время исполнения полномочий главы представительства ЕБРР Дмитрием Гвиндадзе финансирование ЕБРР возросло до рекордных 130 млн евро. Также под его руководством удалось обеспечить покупку пакета акций Victoriabank банком Banca Transilvania, что стало первой инвестицией в банковский сектор за последние 10 лет.

Влад БЕРКУ

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку, состоявшегося 19 февраля 2018 года, были приняты следующие решения.

Принимая во внимание представленные заявления, Административный совет НКФР принял решение преобразовать лицензии CA KLASSIKA ASIGURĂRI и SAR MOLDCARGO, выданные на право осуществления деятельности в сфере страхования (общее страхование), путем замены приложений к лицензиям с включением и исключением адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность.

Так как Страховой-перестраховочный брокер SOCIÉTÉ DE COURTAGE SRL привел деятельность в соответствие с предписанием Национальной комиссии по финансовому рынку, Административный совет НКФР принял решение отменить приостановление банковских операций на текущих и депозитных счетах указанного брокера, уведомив о принятом решении Государственную налоговую службу и коммерческие банки.

В ходе заседания принято решение допустить к торгам на регулируемом рынке ценные бумаги, выпущенные SA PEȘTE, только на условиях соблюдения требований Положения о раскрытии информации эмитентами ценных бумаг и кодекса корпоративного управления, утвержденного НКФР.

Учитывая необходимость проверки соблюдения законодательства в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций, Административный совет НКФР распорядился провести комплексную проверку деятельности АЕІ LOZOVA в период с 01.02.2015 по 31.01.2018.

На основании положений Закона об акционерных обществах и об НКФР, в ходе заседания была утверждена регистрация в Государственном реестре ценных бумаг:

- отчета о результатах дополнительной эмиссии ценных бумаг SA PLAI BASARABEAN на сумму 200 184 леев, в количестве 50 046 простых именных акций номинальной стоимостью 4 лея, за счет денежных средств;

- уменьшения уставного капитала SA USBA на 17 354 560 леев путем уменьшения номинальной стоимости одной акции с 10 до 2 леев. Уставный капитал компании после уменьшения составит 4 388 640 леев (2 169 320 простых именных акций номинальной стоимостью 2 лея).

- уменьшения уставного капитала SA USBA на 17 354 560 леев путем уменьшения номинальной стоимости одной акции с 7 до 1 лея. Уставный капитал компании после уменьшения составит 3 699 480 леев (3 699 480 простых именных акций номинальной стоимостью 1 лея).

Рубрику подготовил Борис Ерушевски

Следующая оценочная Миссия МВФ будет работать в Молдове во второй половине марта

Об этом говорилось в ходе встреч, которые провели президент Нацбанка Молдовы Сергей Чокля, исполнительный директор Международного валютного фонда по Молдове Энтони Де Ланнуа, а также заместитель директора Департамента денежно-кредитной политики и рынков капитала МВФ Ратна Сахай в рамках конференции высокого уровня, организованной на прошлой неделе Центральным банком Нидерландов для Голландской группы стран – членов МВФ.

По сообщению НБМ, в рамках участия в названной конференции президент НБМ провел встречи с исполнительным директором МВФ Энтони де Ланнуа, а также замдиректора Департамента денежно-кредитной политики и рынков капитала МВФ Ратной Сахай и рассказал им о ходе реализации программы с Международным валютным фондом, а также о мерах по подготовке к следующей оценочной миссии МВФ, которая запланирована на вторую половину марта 2018 г.

Как сообщало ранее агентство InfoMarket, трехгодичная программа МВФ с Молдовой, утвержденная 7 ноября 2016 г., предусматривает финансовую поддержку в общем размере 129,4 млн специальных прав заимствования (около \$183,1 млн или 75% квоты Молдовы в МВФ).

20 декабря 2017 г. Исполнительный совет МВФ завершил второй обзор выполнения договоренностей в рамках Механизма расширенного кредитования и Механизма расширенного финансирования с Молдовой, одобрив выделение нашей стране очередного транша кредита в сумме 15,7 млн специальных прав заимствования (приблизительно \$22,2 млн).

InfoMarket

Рост экономики обусловлен оживлением кредитования, или наоборот?

Несмотря на улучшение макроэкономической ситуации, объемы кредитования снижаются. В последние годы все чаще слышны утверждения, что экономика нуждается в дешевых ресурсах и что объемы кредитования возрастут после того, как экономика пойдет вверх. Но экономика демонстрирует рост, а увеличение кредитования пока под вопросом.

Несмотря на низкие процентные ставки, кредитование экономики не увеличивается. Тенденция сокращения сальдо выданных кредитов в экономике наблюдается еще с первых месяцев 2015 года, когда кредитные ресурсы стали дорожать. Сальдо кредитов в экономике в 2017 году меньше по сравнению с аналогичным периодом 2016 года на 6,5%, составив 37,8 миллиарда леев. Сальдо кредитов в иностранной валюте снизилось на 11,5% (важным фактором является подорожание лея, что отражается на сумме этого показателя, пересчитанного в леях), а кредитов в национальной валюте – на 2,2%. Другая причина снижения сальдо кредитов – осторожное поведение банков в процессе выдачи кредитов из-за высокой нормы обязательных резервов и их прибыльности.

Начиная с 2016 года давление процентных ставок значительно выросло, хотя доступ хозяйствующих субъектов и потребителей к источникам финансирования пока еще затруднен.

Радует тот факт, что в ноябре 2017 года было выдано новых кредитов в леях на 8,7% больше, по сравнению с ноябрем 2016 года. Также объем новых кредитов в иностранной валюте вырос на 11,5%. Из общего объема выданных кредитов около 32% (большая доля) предназначены для потребления.

«Экономика Республики Молдова подает некоторые признаки оживления: рост инвестиций в недвижимые активы, интенсификация внешней торговли, публичных доходов и расходов и т.д. Отмечена положительная динамика в реальном секторе: сельском хозяйстве, промышленности, транспортных услугах и т.д. Реальный рост заработной платы и увеличение денежных переводов из-за рубежа привели к росту потребления. Кроме того, продолжается подорожание национальной валюты и усиление инфляционных процессов. Актуальной остается уязвимость перед внешними факторами», – говорится в сообщении Министерства экономики.

Данных о росте экономики в 2017 году еще нет, но согласно прогнозам рост составляет 3,5%.

Негативные показатели совокупного кредитования, слабый экономический рост по сравнению с ожиданиями, низкий уровень инфляции привели к тому, что НБМ продолжил смягчение денежной политики в декабре.

Чтобы направить экономику на путь роста, необходимо, чтобы банки вкладывали свободные средства в кредитование производства. Сейчас банки предпочитают размещать деньги в сертификаты НБМ и ГЦБ. Ликвидность составляет 10 миллиардов леев. С одной стороны, осторожность банков вызвана претительной политикой НБМ, а также отсутствием жизнеспособных проектов. Кроме того, из-за низкого доверия банки имеют доступ к дешевому и долгосрочному зарубежному кредитованию и оперируют деньгами вкладчиков, размещенных на короткие сроки – 6 или 12 месяцев. «Высокий уровень ликвидности в банковской системе и снижение базовой ставки обеспечили размещение государственных ценных бумаг на 18% больше, чем начальное предложение. В то же время спрос превысил предложение на 70 процентов», – говорится в информации Нацбанка Молдовы.

Данные Министерства экономики указывают на повышение активности экономической деятельности в январе – сентябре 2017 года. Внутренний валовый продукт (ВВП) составил 109,4 миллиарда леев, что больше по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года на 3,8% (в сравнимых ценах). «Положительная динамика в отраслях национальной экономики обусловлена положительной динамикой в странах ЕС – основного торгового партнера нашей страны. Кроме того, сохраняются риски, связанные с положением в Украине и слабой динамикой в Российской Федерации, что отражается на экономике Молдовы в таких сферах, как экспорт молдавских товаров, денежные переводы и инвестиции».

Промышленность, доля которой в экономике составляет 15%, в прошлом году достигла роста в 3,4% по сравнению с предыдущим, 2016 годом. Рост достигнут за счет перерабатывающей промышленности, сообщает Национальное бюро статистики.

Согласно статистическим данным, зафиксировано снижение объема производства в добывающей промышленности на 3,7%,

в производстве и обеспечении электро- и теплоэнергией, газом, горячей водой и кондиционировании воздуха – на 1,7%.

Производительность труда в 2017 году «возросла на 5,4% за счет роста объемов в перерабатывающей промышленности (+6,6%).

Эксперты Министерства экономики и инфраструктуры объясняют рост промышленности положительными сдвигами в сельскохозяйственном секторе, расширением деятельности иностранных инвесторов в некоторых относительно новых отраслях, например автомобильной промышленности. Рост промышленного сектора вызван увеличением внутреннего и внешнего спроса на местные промышленные товары, в том числе за счет освоения зарубежных рынков и международного экономического сотрудничества.

За 9 месяцев 2017 года промышленность составила 14,5% от ВВП Республики Молдова.

В 2016 году рост промышленности был незначительным, составив 0,9% по сравнению с предыдущим годом, а в 2015 году – и вовсе 0,6%.

Министерство экономики и инфраструктуры прогнозирует на 2018 и 2019 гг. 5% ежегодного роста, а в 2020 году – 6%.

Рост молдавской экономики в 2018 году составит 3,8%, а в 2019 году – 3,6%. Таков прогноз Всемирного банка, обнародованный в его январском докладе «Глобальные экономические перспективы».

По сравнению с прошлым, июньским докладом 2017 г. прогнозы повышены на 0,1%. А на 2020 г. ВБ предсказывает рост ВВП Молдовы в пределах 3,3%.

Рост экономики РМ ожидается за счет увеличения публичных инвестиций и денежных переводов из-за границы от трудовых мигрантов, повышения притока иностранных инвестиций на фоне улучшения ситуации в финансовом секторе и улучшения делового климата.

Министерство экономики прогнозирует в 2018 г. рост ВВП на уровне 3%, а в 2019 и 2020 гг. – на 4%.

Виктор УРСУ

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnprf.md

Нацбанк Молдовы еще раз напомнил о высоких рисках, которые несут операции с криптовалютой

Как отмечается в сообщении НБМ, существующая в мире «виртуальная валюта», в частности биткоин, не является денежной единицей в полном смысле этого слова. Эти виртуальные активы не имеют реального покрытия и гарантий приема их финансовыми учреждениями в качестве денежного средства.

Как следствие, эти активы имеют высокую волатильность и низкую степень безопасности по сравнению с валютами, выпущенными центральными банками, и регулируемые электронными валютами. Держатели криптовалюты не застрахованы от возможной потери инвестированных средств или отказа в обмене на товары, услуги или денежные средства, выпущенные центральными банками.

Таким образом, криптовалюта не предназначена для использования в качестве средства оплаты, и является чрезвычайно спекулятивной инвестицией. Инвестирующие в эти активы подвергаются высокому риску потери вложенных средств, поскольку криптовалюта никак не гарантируется и не защищается госорганами.

Учитывая технические характеристики криптовалюты, высокую волатильность и отсутствие регулирования, которое защищало бы инвесторов, Нацбанк рекомендует соблюдать максимальную осторожность при принятии решения об инвестировании средств в такие активы.

InfoMarket

Минэкономики считает, что Молдова успешно внедряет Соглашение о зоне свободной торговли с ЕС

Молдова прогрессирует на пути внедрения Соглашения об ассоциации, в том числе в деле создания углубленной и всеобъемлющей зоны свободной торговли с ЕС (УВЗСТ), считает Министерство экономики и инфраструктуры, представившее на заседании рабочих групп стран Парламентской ассамблеи Euronest в Тбилиси доклад о достигнутых результатах за три года со дня подписания документов.

Как сообщили «ИНФОТАГ» в министерстве, среди целого ряда внедренных реформ – создание «единого окна», благодаря чему административные расходы сократились, по подсчетам чиновников, до 46% (порядка 62 млн леев в год), сокращение числа разрешительных документов – с 413 до 150, а также контролирующих органов – с 70 до 18.

Они особо отметили неуклонное перенаправление молдавского экспорта с Востока на Запад. Так, доля ЕС в общем объеме молдавского экспорта по итогам 2017 г. достигла 65,8%. Более 1300 или 60% молдавских экспортеров работают с ЕС. При этом инвестиции в молдавскую экономику осуществляют 28 стран – членов Евросоюза.

Среди других достижений Минэкономики отметило создание первого в РМ парка информационных технологий Moldova IT Park, предстоящий запуск единой службы экстренной помощи 112, внедрение Государственной автоматизированной информационной интегрированной системы выдачи разрешительных документов.

В ходе заседания обсуждались также институциональные процедуры, механизмы и возможности внедрения положений соглашений об ассоциации Грузии, Молдовы и Украины с ЕС, а также аспекты привнесения законодательной базы к европейским стандартам.

ИНФОТАГ

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:
Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700
Издатель: CAPITAL MARKET I.S.
Регистрационный №:
1003600114204, 27 октября 2003 года
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку
Административный совет:
Председатель: Нина ДОСКА,
Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК,
Рамона НЕКУЛЧА, Виктор МАРТЫНЕНКО.
Главный редактор:
Геннадий ТУДОРЯНУ
Тел.: /373 22/ 229-445
Заместитель главного редактора:
Лилия АЛКАЗЭ
Специалист по связям с общественностью
Борис ЕРУШЕВСКИ

Прием объявлений и отчетов:
zianulcm@gmail.com
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58
Факс: /373 22/ 22-05-03
Адрес: ул. Василе Александри, 115.
(Угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI0002224911050MDL
BC "Victoriabank", S.A., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket".
Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы.
Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL